

AMERIKANSKI SLOVENEK

List za slovenski narod v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote

40. številka

Joliet, Illinois, 10. septembra 1909

Letnik XVIII

KDO BIL PRVI NA SEVERNEM TEČAJU.

Slavni ameriški raziskovalec Peary dosegel zaželjeni cilj dne 6. aprila 1909.

NI VIDEL SLEDU O DR. COOKU.

V brzojavi namigava, da je Cook hotel ves svet voditi za nos.

New York, 6. sept. — Herbert L. Bridgman, tajnik družbe "Peary Arctic Club of America", je prejel sledeči kabelogram:

"Tečaj dosegel. Roosevelt na varnem. — Peary."

Ta brzojavka je bila v tajnopisu. Ker sta se o tem tajnopisu Peary in Bridgman pred prvega odhodom na sever zmenila, ni pač dvoma, da je to brzojavko oddal res Peary.

New York, 6. sept. — Commander R. E. Peary imenuje v brzojavki na "New York Times" dan 6. aprila (1909) kot dan svojega odkritja severnega tečaja. Brzojavka se glasi:

"Indian Harbor, via Cape Ray, N. F., 6. septembra. Na 'New York Times', New York: Tečaj sem dosegel 6. aprila. Pričakujem dospeti 7. septembra v Chateau Bay. Zagotovite mi brzojavno žico in pripravite hitro odposlate velikega poročila — Peary."

Pearyjeva ekspedicijska odšla proti severu meseca julija 1908, zatorej je Peary odkril severni tečaj šele leta 1909.

St. Johns, N. F., 7. sept. — "Roosevelt", Pearyjev arktični (severni) parnik, je od luke Indian Harbor, Labrador, odplul proti jugu.

New York, 7. sept. — Kapitan R. A. Bartlett od Pearyjeve ladje "Roosevelt" je poslal nekemu tukajšnjemu prijatelju sledečo brzojavko iz Indian Harborja: "Doseženo je. Srčno pozdravljam vse."

Philadelphia, Pa., 7. sept. — Sledeča brzojavka je dospel semkaj: "Indian Harbor (via Cape Ray, N. F.), 7. septembra. Henry G. Bryant, Land Title Bldg., Philadelphia. Tečaj je naš. Zahvaljujem Vas. (Podp.) Peary." Gospod Bryant je predsednik družbe "The Geographical Society of Philadelphia".

New York, 7. sept. — Druga brzojavka od korvetnega kapitana Pearyja je prišla davi v roke Herbert L. Bridgmanove. Peary je v nji prosil Bridgmana, obvestiti vse geografske (zemljepisne) družbe celega sveta o tem, da je ekspedicijska družba "Peary Arctic Club" dosegla severni tečaj. Oddana je bila brzojavka v Indian Harboru, Labrador.

New York, 7. sept. — General Thomas Hubbard, predsednik "Peary Arctic Club", je prejel od komanderja Pearyja sledečo poročilo: "Indian Harbor (via Cape Ray, N. F.), 6. septembra. Z Vašo pomočjo je 300 letna zadeva severnega tečaja sedaj zaključena. Tečaj vzela v posest ekspedicijska klubova dne 6. aprila. 'Roosevelt' se vrača neopškodovan domov. (Podp.) Peary."

General Hubbard je odposlal odkritelju sledečo brzojavko: "New York, 7. sept. Komander Robert E. Peary. Vaš kabelogram mi je sporočil najboljšo novico, ki sem jo čul v tem tem stoletju. Srčne čestitke."

Shackleton o Cooku in Pearyju.

London, 7. sept. — "Čast za to, da je deželno zastavo razvila na severnem tečaju", je rekel lajtnant E. H. Shackleton, angleški raziskovalec, ki je pred kratkim vodil ekspedicijsko proti južnemu tečaju, "pristoji brez dvoma Ameriki. Izredno naključje je, da sta dva moža dosegla tečaj skoraj obenem. Vsi smo pričakovali v tem mesecu slišati, da se je komander Peary povrnil, in odkritosrečno smo upali, da bodo napori in boji dolgih let venčani z uspehom. Peary je brez dvoma dosegel do severnega tečaja. Ta je brez dvoma najden, najsi ga je našel Peary ali Cook. Peary je baje dosegel svoj cilj dne 6. aprila 1909. Zanimivo bo doznati, kdaj se je napotil iz svojega severnega šatorišča proti tečaju in kako hitro je prodiral proti severu.

"Zelo neverjetno je, da je Peary našel kovinski cilindri, ki ga je dr. Cook položil na severni tečaj, kajti ledovje se tam gori premika. Če je Peary prodiral bolj na vzhodu, je pač mogoče, da je cilindri našel, ampak to bi bilo izredno srečno naključje, ker bi zadoščal najmanjši zmet, da zakrije sneg vse sledje za cilindrom. Kolikor poznam Pearyja, bi ta priznal vsakemu, ki bi došel pred njim, to, kar je prav. Peary je zaslužil svoj uspeh. Vse svoje življenje je posvetil severnemu raziskovanju, in nihče

nima večjih izkušenj v prodiranju proti tečaju."

Peary sumniči Cooka.

New York, 8. sept. — Sledeča brzojavka je dospel davi semkaj: "Indian Harbor, Labrador (potom iskrnega brzojavstva via Cape Ray, N. Y.), 8. septembra. Melville E. Stone, Associated Press, New York. Pribil sem zvezde in proge na severni tečaj. To je gotovo in resnično. — Cookovega poročila naj se ne vpoštevata preserno. Onadva Eskima, ki sta ga spremljala, pravita, da ni šel daleč na sever in da ni bil neviden s suhe zemlje. Drugi člani rodu potrjujejo ta podatek. (Podp.) Peary."

Komander Pearyjeva brzojavka iz Indian Harborja na "Associated Press" prvikrat izraža čute, s katerimi je sprejel trditve doktorja Cooka, po kateri je ta odkril severni tečaj skoraj eno leto poprej nego Peary ali dne 21. aprila 1908. Pearyjeva zadnja brzojavka ni nič manj zanimiva, nego njegova prva, ki je vzbudila pozornost celega sveta, ker daje trdno obliko misli, katera se je že megleno pojavljala med učenjaki, da Cookovo poročilo ni zanesljivo in da vprašanje še nikakor ni rešeno, kdo je severni tečaj prvi odkril. Poleg tega izraža prvikrat v tem slučaju svoje mnenje mož, ki pozna razmere arktičnih (severnih) dežel, ki se nanje opirajo Cookove trditve. Brzojavka naravnost namigava, da Cook severnega tečaja sploh ni nikdar dosegel.

Evropa in Amerika se neprestano pečata s poročili obeh raziskovalcev severnega tečaja. Dr. Cookovo predavanje, katero je imel snoči v Kodanju na Danskem, je bilo sprejeto takisto, da je videti, da nihče ne verjame, da je stvar s tem sklepčno rešena, in dvomljivost se pojavlja čimdalje močneje v vseh glavnih mestih inozemstva.

Cookov odgovor.

Kodanj (Kopenhagen), Dansko, 8. sept. — "Jaz sem bil na severnem tečaju. Kakor sem snoči izjavil, ko sem čul o uspehu komanderja Pearyja: če on pravi, da je bil na severnem tečaju, potem jaz verjamem."

"Pripravljen sem, predložiti dejstva, številke in zapiske o svojih opazovanjih skupnemu razsodišču znanstvenih družb celega sveta. Sčasom bom tudi pripravil, izdati javen razglas, ki prežene vse dvome o mojem odkritju severnega tečaja. Ampak vedoč, da imam prav in da pravica ostane, bom o primernem času predložil vso svojo zgodovino sodišču zadnje stopnje (instance) — ljudstvu sveta."

"Zaradi te stvari se ne bom prepiral s komanderjem Pearyjem, izvzemši, da trdim, če pravi, da sem vzel njegove Eskime, da so Eskimi nomadi (nestalniki). Nihče jih ne lastuje, tudi ne komander Peary ali jaz. Eskimi v moji službi so bili desetkrat tako visoko plačani, kakor so zahtevali za to, da me spremljajo."

"Glede poročila, da je komander Peary izjavil, da sem vzel zaloge, ki jih je nagromadil on, odgovorjam, da je Peary vzel moje zaloge, in jih tudi dobil od oskrbnika potem, ko mu je rekel, da bo napravil pomožnih postaj zame za slučaj, da sem še živ. To lahko dokažem."

Tako odgovarja dr. Cook komanderju Pearyju.

Dr. Cook se povrne z ladjo v Grenlandijo po svoje Eskime, da bodo zanj pričali.

V Londonu ne verjamejo Cooku.

London, 9. sept. — Londonski "Chronicle" ponavlja svoj splošni napad na dr. Cooka s pomnoženo gorjupostjo in zaključuje:

"Sedaj obdolžujemo Cooka, da je izmisliš vse podatke, ki imajo kak pomen, in ki je z njimi podpiral svojo trditve, da je dosegel tečaj. Obdolžujemo ga, da je poskušal voditi svet za nos in sicer dobrovedoč, da ne bo mogel dolgo vzdržati svojih trditve. S tem je zlorabil zaupanje radodarnega ljudstva in njegovo gostoljubnost."

(Na Danskem, posebno v Kodanju, je bil namreč dr. Cook velesijajno sprejet, pogoščevan in odlikovan. Danski kralj in vsi odličnjaki so kar tekmovali med sabo, kdo izkaže namišljenemu odkritelju severnega tečaja večjo čast.)

Slično napada Cooka ostalo poljudno in znanstveno časopisje. "Ta dramatična vest od komanderja Pearyja," pravi "The Evening Standard", "ki razpihava v nič zračnim gradovom podobno izmišljotino dr. Cookovo, je brzokne začetek prepira, ki postane zgodovinski."

"Pall Mall Gazette" piše: "Kolikor se tiče Pearyja, ni pač dvoma o resničnosti njegovih podatkov. Staremu raziskovalcu verjamemo vsako besedo. Vsakdo čuti, da njegov uspeh pomenja samo srečno dovršitev dolgega in potrpežljivega dela, kateremu je posvetil svoje življenje. Medtem pa dr. Cook v svojem snočnem predavanju

MESTO IZGINILO VSLED POVODNJI.

V Mehiki je bilo več okrajev tako opustošenih vsled poplave, da kaj tacega še ni bilo.

NA TISOČE LJUDI POGREŠAJO.

Duhovniki poročajo, ko so si ogledali prizadete kraje.

Mesto Mexico, 8. sept. — Mestece Tulo v državi Tamaulipas je obiskala nadaljnja povodenj, ki je napravila veliko stvarno škodo. General Trevino ceni število poginulih oseb v državi Nuevo Leon na 1500. Kraja Aldama da Cos in Aramberi sta popolnoma razdejana, tako da je narastlo število popolnoma ali deloma razdejanih krajev vsled povodnji zadnjega tedna na deset.

Monterey, Mehika, 8. sept. — Več selskih duhovnikov je prepotovalo opustošeno pokrajino in dospelo semkaj s prvih natančnejših poročilom o razvalih vsled nedavnih povodnji. Po njihovem pripovedovanju je bila nezgoda obsežnejša in strašnejša, nego se je izprva mislilo.

Župnik iz mesteca Arramberi je obvestil nadškofa Lenaresa, da je bilo mestoce razdejano in da danes njegovi prebivalci hodijo križem dežele za kruhom. Razdejanje jezelenic je onemogočilo, poslali živil in ljudi na pomoč.

Župnik mesteca La Ascension pripoveduje, da je mestoce s svojim prebivalstvom 2,000 duš vred popolnoma izginilo. Prav nič ni znano, kam so izginili prebivalci. Morda so se zatekli v gorovje, ali pa so poginili.

"Niti kamen ni ostal na kamenu v mestu La Ascension," je rekel župnik. "Kjer so bile nekaj bogate farme, je sedaj samo voda."

Neki drug duhovnik iz mesteca Alende pravi, da je ta kraj tudi izginil z mnogimi ljudmi vred in da so sosedne poljane izpremenjene v jezera.

Duhovniki so rabili več nego teden dni do mesta Monterey. Opisovali so opustošenje za najgroznejše, kar se jih je kdaj pripetilo v Mehiki.

Pomoč je nujno potrebna v teh oddaljenih okrajih, posebno ker imajo oblastva dovolj opraviti v Montereyu in njegovi sosesčini.

Bustamente in La Escandida sta tudi med razdejanimi kraji.

V Montereyu in okolici je utonilo do 2,000 ljudi, a napravljena škoda znaša nad \$30,000,000.

Harriman operiran.

New York, 8. sept. — Železniški magnat Edward H. Harriman je bil v svojem letovišču Arden v terek operiran na rakastem izrastku. Začasa operacije je bil zelo slab. Sedaj se počuti bolje. Vendar je njegovo stanje še nevarno.

Zdravnik umorjen.

Moorhead, Minn., 7. sept. — Dr. Thron S. Egge, ugleden zdravnik, je bil ponoči, ko se je vrnil od necega bolnika, umorjen. Neznane, ki je skočil izza nekega drevesa, je s krepelcem razbil glavo zdravniku, ko se je ta pripeljal mimo na svojem kolesu. Dr. Egge je umrl skoro na mestu. Morilec še ni ujet. Neznano je, ali je izvršil zločin v blaznosti ali iz roparskih nagibov.

Moorhead, Minn., 7. sept. — Tesar Frank Kethman iz kraja Fargo, N. D., je bil prijel pod obožbo, da je umoril dr. Egga v Moorheadu.

Strmoglavil v smrt.

Rockford, Ill., 7. sept. — Zrakoplovec Banker iz Aurore je storil smrt v Electric Parku pred očmi množice, zbrane v proslavo Delavskega dne. Dvignil se je s svojim balonom v višino 500 čevljev, nakar se je hotel spuščati doli s svojo podalnico, zato jo je odrezal. Padalnica se pa ni hotela odpreti, in Barker je liki raketa strmoglavil na tla. Vse kosti so se mu polomile.

Wellman obupal.

Kristjanija, Norveška, 8. sept. — Brzojavka iz Tromsøa "Aftenposten" poroča, da je Walter Wellman naročil svojemu agentu, naj vso njegovo lastnino v Virgo Bay, Spitzbergen, spravi s poti in odslavi tudi tri moške, ki so imeli prezimiti tam kot straže. Pravijo, da je Wellman opustil svoj načrt, prihodnje leto iznova poskusiti, da bi dosegel severni tečaj z zrakoplovu.

Štrajk v McKees Rocks poravnani.

Pittsburg, Pa., 7. sept. — Iz zanesljivega vira dohaja vest, da je med uradniki "Pressed Steel Car"-kompanije in zastopniki 5,000 zaposlenec, ki že osem tednov štrajkajo, prišlo do sporazumljenja. Pravijo, da se je štrajkarjem obljubilo boljše delavne pogoje, jednake pravice za vse in zboljšanje plače. Štrajkarji bodo glasovali o tem, ali naj grejo spet na delo. Splošno prevladuje mnenje, da se z delom spet prične v najkrajšem času. Dr. Charles T. Neil, zavezni komisar delavskega departamenta, se nahaja v Pittsburgu in trudi, poravnati razprtje med delodajalci in delavci. Okrajna in državna oblastva niso bila uradno obveščena o navzočnosti gospoda Neila v mestu.

Posebna konvencija.

Pittsburg, Pa., 7. sept. — Posebna konvencija pittsburgskega okrožja premogarske zveze "United Mineworkers of America" je bila otvorjena tukaj danes v svrhu odločitve, kako poravnati razpor glede raznesil v rabi po premogovnikih.

Nedavni državni odredbi, da se mora rabiti črni ali "varni" smodnik (safety powder), se protivijo premogarji, ki trde, da črni smodnik preveč raznašuje premog in zmanjšuje njihove zaslužke. Pred več tedni je ta stvar postala resna, ko je 8,000 premogarjev zaštrajkalo. Operatorji so se pritožili na državne oblasti, ki so začelo preklade odredbo, dokler premogarji ne prirede posebne konvencije.

Med današnjim zborovanjem se je jasno pokazal razpor med glavnim predsednikom Lewisom in okrožnim predsednikom Feehanom. Feehan je v daljšem poročilu obdolževal predsednika Lewisa, da se vmešava v zadeve krajevne organizacije. Lewis, ki je bil navzoč, je izjavil, da bo odgovoril Feehanu med jutrišnjem zborovanjem.

Blagoslovljen z otroci.

Indiana, Pa., 3. sept. — Nič manj nego 38 živčih otrok je zapustil v starosti 76 let v tukajšnji ubožnici umrli John W. Miller. Štirikrat je bil ožen. Njegova zadnja soproga ga je preživela.

Štirikrat morilec prijel.

South Bend, Ind., 3. sept. — Po navodilu policije v mestu Racine, Wis., je bil tukaj prijel John Horvat, ki je obdolžen, da je izvršil štiri umore. Usmrtil je pred šestimi tedni v Racinu necega Sullivana. Poleg tega je umoril dva možka v Michiganu in enega v mestu Milwaukee. Horvat priznava samo prvo zločinstvo. Rekel je, da ga je Sullivan oropal in tolkel.

Sleparil svoje rojake.

New York, 7. sept. — Tukajšnji avstrijski konzul je dal zapreti tri Avstrijce pod obožbo, da so sleparili svoje rojake. Trije malopridneži, ki se imenujejo Tom Zielinsky, Frank Siwik in John A. Soltyssek, so baje mnogotermikom prodali pisma, s katerimi se oproščajo vojaške službe v stari domovini. Za ta pisma so računali po \$15 do \$400 za kos.

Oblak se utrgal.

Telluride, Colo., 6. sept. — Tukaj se je oblak utrgal in je napravil veliko škodo in povzročil, da so se skoro vsi rudniki v okrožju San Miguel zaprli. Povodenj je prisumela po južnem rokavu San Miguel Riverja in predrla jez vodoshrambe pri elektrarni Telluride Power-kompanije, ki zalaga rudnike z električno silo. Dvajset milj nizdoli ob reki so vsi železnični in cestni mostovi odtrgani. Proga Rio Grande Southern-železnice med postajama Trout Lake in Branch Junction je dejansko izginila.

Vreča z ženskim truplom.

Detroit, Mich., 6. sept. — Trup mlade devojke, spravljen v vrečo, so našli v potoku Ecorse v tukajšnjem predmestju. Glave, rok in nog niso našli. Kdo je nesrečnica, doslej niso mogli dognati. Vse kaže na umor.

Detroit, Mich., 7. sept. — V Ecorse Creeku najdeno razkosano žensko truplo je bilo spoznano kot otro gospice Mabel Millman, iz Ann Arborja, hčere tam stanujoče vdove po nekem policajcu. Spoznala je truplo neka prijateljica umorjenke. Ta je bila tiha, poznajala devojka, in zato je njen umor še skrivnostnejši.

Kari trčili skupaj.

Chicago, Ill., 8. sept. — Blizu vasi Huntley, zapadno od Elgina, Ill., sta danes dopolne ob polenajstih trčili skupaj dve kari električne železnice Elgin & Belvidere, vsled česar je bilo vsepolno oseb ranjenih, med njimi mnogo smrtno.

LA SALLE HOTEL, PONOS CHICAGE.

Največji in najlepši hotel tostran New Yorka bil otvorjen v sredo v zapadni metropoli.

STAL S POHIŠJEM \$7,100,000

Pravo čudo modernega stavbarstva v francoskem renesanškem slogu.

Chicago, Ill., 8. sept. — Otvorjen je bil danes novi La Salle Hotel, na voglu La Salle in Madison cest. Da se je hotel pripravil za otvoritev, je imelo nad 1,000 možkih dovolj opraviti večraj ves dan in celo noč do davi. Davi pa se je hotel dvigal svež in nov v vseh svojih podrobnostih, od stebrov iz konkretna, ki tvorijo njegov temelj, do bakrenih stolpičev na strehi.

Ves večrajšnji dan so neprestano dovažali v veliko zgradbo pohištvo, živila, kuhinjsko opravilo, lončenino, srebrnino, pregrinjala in prevleke. Sivilenina in atlasovina (satinina), dragocena lesovina, zrcala na okretala in tisočeri nagizdni izdelki, kot jih zahtevajo veliki moderni hoteli, so se grmadijo po hodnikih na videz v nerazložni zmedi. Ampak v nekaj urah so bila vsa pohištva na svojih mestih in, izimši nekaj sob v gorenjih nadstropjih, je bil ves hotel pripravljen za sprejem svojih gostov.

Danes od dveh do petih je manager George H. Gazeley pokazal svojo gostoljubnost ostalim mestnim hotelierjem. Nocoj so bili gostje na prvem banketu častnikarji. Danes se ne sprejemajo drugi gosti, ampak jutri (v četrtek) bo knjiga za goste že odprta in hotelski klerk bo veselo klical: "Front!" Vse sobe v hotelu so dejansko že oddane za več prihodnjih tednov.

Pričakovala je družba, ki lastuje novi hotel, da ga otvori že okoli prvega dne tega meseca. Ampak delavske neprilike so prišle vmes in otvoritev se je morala preložiti. Še sedaj ni prav vse urejeno. Preprege in prevleke za veliko vežo (lobby) ob glavnem vходу, na primer, še niso vse na svojih mestih, in trajalo bo nekaj dni, da bo vse v redu po načrtih dotičnih umetnikov.

Otvoritev tega novega hotela pomenja začetek nove dobe v hotelirstvu tega mesta. Ta hotel, zajedno z velikimi novimi stavbami v drugih delih mesta, ki se zdaj grade ali se bodo vkratkem, bo dal mestu Chicagu nekaj, česar je pogrešalo že več let — hotelske udobnosti in sorazmerju z velikostjo mesta in odnosno važnostjo med mesti v deželi.

To je prvo poslopje svoje vrste tostran New Yorka, ki je očitano in zgrajeno v francoskem renesanškem slogu, in to je največji hotel, ki je bil kdaj zgrajen po izvirni pogodbi. Znamenito je tudi dejstvo, da je samo šestnajst mesecev minilo med dnem ko je bil položen temeljni kamen, in dnem, ko je bila zgradba dogotovljena za nastanitev.

Med znamenitimi stvarmi glede La Salle hotela so sledeče:

Visok je 200 čevljev.

Varen je proti ognju in zgrajen na 150 grezlnikih (caissons), ki se raztegojo doli do spodnje skalovine 110 čevljev pod cestno površino.

Dvaindvajset nadstropij ima, dve pod cestnim površjem in dvajset nad istim.

1,172 sob ima in 840 kopelnic.

Talni obmer je 29,100 štirijakihi čevljev.

Hotelski podi obsegajo štirinajst akrov.

Zgradba stane \$6,500,000 in pohištvo \$600,000.

Pohištvo obstaja iz 25,000 kosov, 80 voznih nakladov, in 4,500 izmed teh kosov je tapetovanih.

Srebrnine je 20,000 kosov in prtenine 140,000 kosov.

Električnih svetilnikov je 5,000, ki nosijo 20,000 luči. Elektrarna je dovolj velika, da bi zalagala z električno lučjo mestoce s 5,000 prebivalci.

Kuhinja je dovolj velika za pripravo 15,000 obedov na dan.

Prezračevalna naprava bo prevajala 1,300 kubičnih čevljev zraka vsako minuto in bo menjavala zrak v vsaki sobi hotela vsakih deset minut.

V hotelu je 4,600 vrat. Ako bi se postavila druga k drugim, bi se raztegnela v daljo dvanajstih milj.

Najponosnejši pa so lastniki hotela na pohištvo. Izdelano je bilo vse po posebnih očitih, ki so bili potem uničeni, da se pohištvo ne more ponarjati. V bogatem renesanškem slogu iz dobe Ludovika XV. je vse izdelano iz orehovine in zlata, mahagovnine in sklenine (enamel), s primernimi prevlekami. Palmova sobana, glavna jedilnica, plesna dvorana (v 18. nadstropju) in mala banketna sobana so

divne po izdelavi in dragoceni opravi. Raznotere sohe in kipi so naravnost iz Italije.

Hotel lastuje "The La Salle Hotel Company".

Viljem pri Franc Jožefu.

Dunaj, 8. sept. — Nemški cesar Viljem je došel v Veliki Meseric, Moravsko, kjer je gost avstrijskega cesarja v gradu Harachu. Cesarja bo sta prisostvovala avstro-ogrskim cesarskim manevrom (vojnim vajam).

Car v Krimi.

Petrograd, 7. sept. — Car Nikolaj in člani carske rodbine odpotujejo nocoj v Krimo. Obiskal bo več južnih mest, med drugimi Sevastopol in še poprej Borki, kjer je bil ob neki železniški nesreči leta 1888. čudežno rešen. Potem se poda v Livadijo, kjer ostane mesec dni.

Rockdale, P. O. Joliet, Ill., 7. sept. — Vznajanje članom društva sv. Treh Kraljev šteje 98 in članicam društva Marije Pomagaj šteje 119, kakor tudi vsem tajnikom in tajnicam K. S. K. Jednote, da sva se vkratkem preselila; toraj v slučaju, da kateri potrebuje ene ali druge v društvo ali Jednoto spadajoče reči, naj pride ali piše na spodajnavedeni naslov.

Nadalje opozarjam nekatere člane društva sv. Treh Kraljev šteje 98. K. S. K. J. Tebi, vrli naš list A. S. pa obilo napredka.

John in Marija Zalar, tajnik in tajnica, 216 Midland Ave., Rockdale, P. O. Joliet, Ill.

Zahvala.

Podpisani se srčno zahvaljujem Sokolom iz Jolietu, Waukegana in Clevelanda, da so me o priliki veselovnoskega sokolskega shoda v Chicagi v tako obilnem številu posetili.

Lepe ure, katere so vrli sokoli s svojim petjem in prijaznostjo v moji gostilni nudili moji družini, ne bodo nikoli iz spomna zginile.

Upam in želim, da se bo sokolski duh med Slovenci v Ameriki začel prav živo razvijati v slavo in prosep našega naroda v Ameriki. Na zdaj!

John Košiček,

1807 S. Center Ave., Chicago, Ill.

Vsakdo ve.

Vsi tisti, ki so poskusili Severov Antisepol, se ujemajo v hvale te antisepične razkrojine. Priporočajo ga kot ustno izpiralo, za rahle, gobaste, otekle zobne, zoprn dih, ranjena in vneta usta, obolele zobe. Rabi se kot grgralo, za otekline, ranjeno grlo, itd. Cena 25c; pri vseh lekarnikih. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. 2

Naprodaj.

Naznanja se rojakom v Ameriki, da je naprodaj lepo posestvo, katero se nahaja pol ure od Radeč pri Zidanem Mostu v vasi Močilno. Posestvo obstoja iz 62 oralov zemlje. 42 oralov je doraščene bukovke gozda, drugo so njive in travniki z vsem poslopjem, katero je vse v dobrem stanu. Okoli poslopja je velik sadni vrt in nekoliko vinograda. Vse zemljišče se nahaja blizu poslopja. Les iz gozda se lahko drago prodaja. — Toraj rojaki, katerega veseli kupiti v starem kraju lepo posestvo, naj ne zamudi te lepe prilike. Proda se tudi le samo z nekoliko gozdom. Cena je ugodna Pojanila dajeta:

Franc Selenc ali Alojz Paulin, v Trebnjem, Dolenjsko.

Naročnikom v Chicagi.

One gg. naročnike v Chicagi, katerim se so hišne številke premenile, prosimo, da nam pošljejo svoje nove številke, da bodo še nadalje list redno prejemali.

Za gospodinjstvo.

Ledenice, bodisi v gospodinjstvu ali v prodajalnicah, se morajo hraniti skrajno čiste, drugače se razvijajo v zarodišča resnih obolenj želodca in drobja. Pazite, da kupujete samo izbrana živila, čista in sveža, in nikarte puščati jedilnih ostankov predolgo v kuhinji. Zabrante muham dohod do hrane. V svojem gospodinjstvu vedno imejte Trinerjevega ameriškega zdravilnega grenkega vina in uživajte ga, bržko zapazite izpremembo v svojem teku. To vince je izborno zdravilo v boleznih želodca in drobja ter velika pomoč pri malokrvnosti in telesnih slabosti. Prebavila navaja k delu, uravnava prebavo in krepi celo telo. V lekarnah. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Joliet, Ill., 8. sept. — Nič manj nego 428 učencev in učenk šteje letos naša župnijska šola sv. Jožefa. Še nikdar poprej ni imela jolietška slovenska šola toliko šolske mladosti. Veselo znamenje je to, da naša naselbina lepo raste in se razvija. A ta rast in razvoj napravila predstojništvu naše šole novih skrbi glede nedostatnih šolskih prostorov. Na novo in večje šolsko poslopje bo treba misliti čimprej tem boljše. Seveda bo nova šola stala denarja, ampak denar založen v šolstvo se tisočerno izplačuje vsepovsod, in tako se bo tudi v naši fari. Zato je upati, kadar dojde do vprašanja na dnevni red, da pokažejo vsi in posebno premožnejši župljani "odprto srce in odprte roke".

Šola ima šest razredov in letos sledeče število šolskih otrok: I. razred, 42 dečkov in 56 deklic, učiteljica Sister Perpetua; II. razred, 42 dečkov in 37 deklic, Sr. Priscilla; III. razred, 35 dečkov in 25 deklic, Sr. Secunda; IV. razred, 39 dečkov in 29 deklic, Sr. Loreta; V. razred, 32 dečkov in 35 deklic, Sr. Ferdinand; VI. razred, 30 dečkov in 26 deklic, Sr. Norberta.

— Opozorjamo na članek "Za Belokrajino na 4. strani te števe.

— Poročena sta bila davi v naši cerkvi g. George Rogina in gosposčina Franciška Adamec. Poročil ju je domači g. župnik, Rev. F. S. Susteršič. Nevesta je rodom Čehinja iz Chicage, a ženin je iz znane rodbine jolietške, priljubljen kot maločudo med vsemi rojaki in drugorodci zaradi svoje vrlosti v vsakem oziru. Stanovala bosta novoporočena pod h. št. 614 na N. Chicago st. Bilo srečno na mnogo let!

— Delavski dan je praznoval v ponedeljek v Dellwood parku okoli 8,000 oseb. Pochtne parade letos ni bilo v Jolietu.

— Tovarna American Refractories-kompanije v Rockdalu ima naročil na roki toliko, da bo vstanu poslovanja s polnim parom celo prihodnje leto. Kakor znano, je ta tovarna ena največjih svoje vrste na zapadu. Sedaj posluje prvikrat izza dveh let podnevi in ponoči, in tako bo poslovala najmanj tri mesece. Zaposlenih je okoli 200 moških, dočim jih je bilo pred šestimi meseci manj nego 100.

— Novo železnico dobimo skozi Joliet, pod imenom "The Chicago, Joliet and Kansas City Railroad". Graditi jo začne v kratkem, in v dveh letih bo baje dogotovljena od Joliet do reke Mississippi, dočim bo dovršena v celi dolžini 350 milj čez štiri leta. Z gradnjo bodo začeli tukaj v smeri proti Keithsburgu ob reki Mississippi. Nova železnica bo imela le malo ovinkov in bo držala kolikor mogoče naravnost iz Chicage v Kansas City.

— Letna okrajna razstava (County Fair) v Ingalls parku se je letos končala s primanjkljajem do \$6000. Konjske dirke so se izjalovile v finančnem oziru.

— Pod poročstvo \$10,000 je bil postavljen v Chicagi Italijan Sam Ferosa, ki je bil pred kratkim aretiran v Jolietu pod obtožbo, da je sleparil salumarje v prvi wardi s ponarejenimi bankovci. V Chicagi so ptička že dolgo iskali. Zdad iščejo še njegovih pajdašev in sponorejalcev.

— 51 palcev dolga kača je napadla mecega delavca te dni pod Lockportom, in sicer nevarna kača, takozvana "bull snake". Pa delavec se ni prestrašil in je kačo pobil, a njen meh pozneje poslal v Chicago, da ga nažokajo in spravijo v muzej.

— Jolietški aldermani so se v petek zvečer vrnili iz Montreala, Canada, kjer je imela "American League of Municipalities" svojo letno konvencijo. "Ni ga mesta v deželi, ki bi preselilo Joliet glede krajevnih zboljšav," se je izrazil ob povratku alderman Walsh Samohvalski.

— Zelja, kumar, krompirja, paradajzarjev (tomatoes), čebule in drugega rastlinja je letos v našem okraju v izobilju, in zato je vse to cenejše nego lani. Podražilo se je pa z dnem 1. t. m. mleko, in sicer ga stane kvart 7c.

— Krasno jesenko vreme imamo te dni. Začetek tega meseca je bil precej mrzel, in ponekod so imeli slano. Pa počasi je spet zavladalo sonce in nam doneslo toplejših dni. In znani vremenski prorok Hicks nam napoveduje še celo vrsto najlepših jesenskih tednov, seveda, z mokrimi viharji vmes.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Berek Filip, Čabak Štefan, Kovačič Nick, Pleskovič Anton, Seršič John.

Brockway, Minn., 3. sept. — Velecenjeno uredništvo: — Že dolgo ni bilo nič slišati iz našega kraja, zato sem se zopet enkrat pripravil do pisanja. Sedaj imamo tukaj prav jesensko vreme, tudi slana nas je že enkrat obiskala. Farfarji tukaj so žito pa tudi seno pospravili, in sedaj pripravljajo za oranje. Letina je letos prav dobra. Dne 27. avgusta zvečer smo imeli hud

vihar z dežjem. Nekaterim je žitne štoke zdejalo in zmetalo.

V nedeljo bodo priredile dekleta igro "Pri gospodi" v cerkveni dvorani; mladeniči bodo pa peli par slovenskih pesmi.

Naš g. župnik, Rev. J. Trobec, je bil pričakovano se vrniti iz Evrope včeraj, pa ne vemo, ali je prišel ali ne, ker smo tukaj v Hostji Vasi. Rev. Vincent Shiffner, O. S. B., je nas zapustil že v ponedeljek.

Gđni. Angela Mensinger in Rozalija Omann se bosta podali v Waukegan, Ill., kjer bosta učili šolsko declo slovenske župnije.

Gospod Martin Legat se bo podal v Lacey, Wash., k svoji hčeri, kjer namerava več časa ostati.

Gospa Neža Smrke iz Eveletha, Minn., ki je bila tukaj na obisku pri svoji sestri, bratu in očetu, se je tudi podala nazaj na svoj dom.

G. Janez Žumer starejši se vedno boheha, želimo mu kmalu zdravje.

Mike Blenkush, naš "store keeper", se je že tudi povrnil iz Evrope, kjer je obiskal svojega očeta.

Mrs. Math Justin iz Oregona je sedaj tukaj na obisku pri svojih bratih in drugih sorodnikih.

Sedaj naj zadostuje do prihodnjic. Pozdrav čitalcem Am. Slov. Amer. Slovencev pa obilo uspeha.

John Pogljajn.

Brockway, Minn., 6. sept. — Cenjeni g. urednik: — Natisnite par vrstic iz našega kraja, da sporočim veselo novico, da so se v soboto 4. sept. proti večeru vrnili nam priljubljeni g. župnik, Rev. John Trobec, kakor tudi Ivana Trobec, iz dolgega potovanja po Evropi. Ko se pripeljejo, kmalo je začel pokati "ta veliki tolpi", kar je naznanjalo farmanom, da se je vrnil g. župnik. Zelo sta se začudila gospod župnik bolj pa še njih sestra Ivana, ko sta zapazila, da je čisto vse župnišče od znotraj prenovljeno. V nedeljo zvečer ob osmi uri so pa napravile dekleta igro "Pri gospodi". Igra se je prav dobro igrala, vseh pet igralok je napravilo dobro. Tudi smo imeli precej pesmi, ki jih je pel domači slovenski mešani zbor. Pa še smo imeli precej smešnega, kar sta nam napravila John I. Oman in Jos. Trobec. Udeležili so se igrati tudi Andrej Peternej iz Albany, kjer dela v tamošnji banki, in Skumautz-ova družina iz St. Clouda.

Nas pa sedaj veseli, da imamo zopet svojega č. g. župnika med nami. Tudi mil. g. škof Jakob Trobec so se vrnili v svojo škofijo v St. Cloud, Minn.

Naši farfarji pa sedaj turško sekajo.

Naša vrla študenta Jos. Trobec in John J. Omann nas bodeta zapustila, ker se poda Jos. Trobec v St. Paul sko semenišče in John J. Omann v St. John's, Collegeville, Minn.

Naj pa bo za danes. Naši mladini pa ključemo: Kmalu zopet en tak večer, kakor je bil v nedeljo! S pozdravom do ameriških Slovencev! Našemur listu pa želim veliko novih naročnikov.

John Pogljajn.

Forest City, Pa., 31. avg. — Imeli smo zadnjo nedeljo, dne 29. t. m., v Forest City redko, a lepo slavnost. Mil. gosp. škof Jakob Trobec iz St. Clouda v Minn. so delili v naši cerkvi zakrament sv. birme. Došli so v Forest City iz New Yorka že v soboto zvečer v spremstvu svojega nečaka Rev. Trobeca, ter slov. rojaka g. Avg. Jakopiča iz New Yorka. Domači župnik je šel mil. gospodu nasproti do Scrantona, Pa. Kakor je že navada ob takih prilikah, sprejela so vsa naša društva z društvenimi zastavami mil. gosp. škofa na kolodvoru, ter mu napravila lepo parado. Visoki gost se je začudil, ko je videl korakati v paradu toliko slovenskih mož in fantov. Napravili so pa tudi v resnici naši rojaki impozantno parado, ter tako javno pokazali, da visoko spoštujejo svojega rojaka, edinega slovenskega škofa v Združenih državah ameriških.

In zopet kako lepo so naši možje in fantje, okrasili vhod pred cerkvijo in župniščem, kakor tudi znotrajnost cerkve! Vse je govorilo, da mi hočemo videti ter počastiti našega rojaka, našega slovenskega škofa. Prav res, kar tekmovali so med seboj, da tem lepše in boljše okrasijo svojo cerkev in med in boljše okrasijo svojo cerkev in prostor pred cerkvijo. Seveda, za njimi tudi dekleta niso zaostala, ter so spleta kraven venec ob vrodu v cerkev.

Društva so na poti do cerkve napravila špalir, ter pozdravila mil. gosp. škofa, ki se je takoj podal nato v cerkev, kjer ga je zopet vsprejel lepo ubrano petje pod vodstvom tukajšnega organista Mike Klopčiča, ki je v tako kratkem času zelo dobro izuril mladi pevski zbor.

Mil. gosp. škof so na to dali najprvo vsemu ljudstvu v cerkvi papežev blagoslov, in za tem blagoslov s sv. Rešnjim Telesom. Pri tej priliki so se gospod škof prisrčno zahvalili za tako lep in veličasten vsprejem. — Kako mило nam je bilo slišati besedo božjo iz ust slovenskega škofa, a v milem nam slovenskem jeziku! Zato pa tudi upamo, da niso bile besede, ki smo jih slišali v naši cerkvi iz ust našega mi-

lega nam rojaka, slovenskega škofa, bodisi že v soboto, kakor tudi v nedeljo dopoldan pri sv. maši, zastoj. Mil. gosp. škof Trobec so namreč opravili sv. mašo ob 8. uri, a ob 10. uri naš rojak č. g. John Trobec; med to sv. mašo pa so nam mil. gosp. škof v lepih besedah polagali na srca, da bodimo dobri katoličani, da ne poslušajmo onih puhloglavih ljudi, ki ne poznajo drugega kot blatiti sv. vero, kakor tudi duhovne. Seveda so pozneje tudi na kratko razložili obrede zakramenta sv. birme.

Da ne bodem predolg v svojem dopisu, ne rečem drugega, kakor da so naši Slovenci v resnici pokazali, da znajo in hočejo spoštovati svojega tako odličnega gosta, slov. škofa. Edino to nam je bilo žal, da so nas mil. gosp. škof morali tako hitro zapustiti, ter že v nedeljo dopoldan proti svojemu domu na daljni zahod odpotovati.

Ako Vam, mil. gosp. škof, te vrstice pridejo v roke, bodite prepričani, da smo Vas sicer vedno spoštovali, ljubili, ko Vas še nismo poznali osebno; a ko ste se potrudili nas obiskati, ter podeliti našim otrokom zakrament sv. birme, nam podati toliko lepih naukov, Vas še bolj ljubimo. Lepa, prisrčna hvala za vse! Naši otroci, tu rojeni, se bodo z nami vred vse življenje hvaležno spominjali, da so prejeli zakrament sv. birme od slovenskega škofa, svojega ožjega rojaka.

Bog Vas živi, ter obrani nam rojakom še dokaj let tako čilega, zdravega, kot ste sedaj, dasi že v visoki starosti. Slov. rojak.

New York, 4. sept. — Cenjeni gospod urednik: — Zopet Vas prosim malo prostora! Opisal bi Vam rad vspeh pozdravne veselice, katero so priredili newyorški Slovenci Rt. Rev. Jakobu Trobcu o priliki njegove povrnitve iz domovine v cerkveni dvorani sv. Nikolaja.

Glavna zasluga celotne prireditve je našega vnetega in požrtvovalnega slovenskega ženstva! Dvorano so okrasila pridna slovenska dekleta s cvetjem, da nam je srce igralo veselja zročim lepi ta vrt!

Ilirija je zaigrala skladbo Pozdravi! Igrali so dobro in želeli bi bilo, da tako nadaljujejo in ne zaspe zopet!

Na to je zapel cerkveni mešan zbor pesem: Studenček pod skalo! S tem pa nisem bil zadovoljen! Manjkalo je vsega i glasov i dobrega proizvajanja in še sole! Škoda tako lepe pesmi!

Nato je pozdravilo 6 slovenskih deklic slavljenca za to priliko zloženimi stihii: Oj dobro došli zopet v naši sredi! Ako pomislimo, da se tukajšnji otroci vzgajajo v kolikor toliko ptujem duhu in da govore mili naš jezik le doma, sem se moral čuditi jasnemu izgovorjanju in pravilnemu naglašanju posameznih besed! Deklamovale so vse zelo dobro in jim čestitam! Neprijetno me je dirnilo le ono diletantsko in okorno priklanjanje! Mar ne bi bil bolji na mestu poklon ali priklon nežne mlade glave? Gospica Dragotina Remsova je bila pa že prevelika za v krog malih onih deklic!

Takoj po tej točki je zapela "Domovina" pesem Pozdravi! Peli so, hm, kakor so znali! Slišal sem, da niso mogli vaj imeti, ker se pevec teh tako neradi vdeležujejo! Nastopil bi pa vsaki! Škoda! Toliko lepih in dobrih moških glasov imajo in taka mlačnost! Domovina! Naprej, do zborov!

Glavna točka pa je bila igra: Najdena hči, igra iz rimskih časov! Za njo sem se zelo zanimal! Kostumirane so bile igralke dobro. In memorirale so svoje vloge tudi dobro! Čudil sem se, tako dolgi govori in le redko kedaj je pošla kateri sapica...

Po tem sem spoznal nadarjenost in bister duh naših Slovencev! In igranje? Ker bi rad o vsakej nekaj spregovoril, mi dovolite gospod urednik, še malo prostora! Naj začnem s Kornelijo, bogato Rimljanke! Predstavljala jo je gospica Ivana Šubelj. Svojo vlogo je znala dobro, ne pozna pa nuaniranja posameznih heroičnih momentov... Zapovedovala je dobro in se vedla, kakor je njeno dostojanstvo zahtevalo! V onem trenutku pa, ko najde svojo davno izgubljeno hčerko, me je zazeblo. Po vseh do sedaj znanih naravnih zakonih joče mati veselja, je vsa iz sebe, objemlje, grli in poljublja najdeno svoje dete, in je ne izpusti iz rok! In ta moment je bil presuhopen, brezsrčen! Upati je, ko stopi igralka v realno življenje in bi jej fatum zaigral kaj slinčnega, da bi bilo solza! Pravih, čistih, srebrnih solza!

Ako pa vpoštevamo, da je bila gospica Ivana bolestna in premagovala svojo bol, ipak se toliko žrtvovala in nastopila, jej oprasčam, celoten vtis njenega igranja je bil dober!

Hišina, gospica Merčun, je bila na svojem mestu. Pri gospici Mici Ogričec pa sem pogrešal solz! Igrala je dobro, tudi govorila in naglašala je dobro! Le ko se gre za kak srčni izbruh na odru, tedaj manjka čustva vsakej! Sužnji Afra in Lija ste bili dobri. Da, da spletke, te ugajajo! Tu ni treba sreca! Zvitosti, rafiniranosti, tej se marsikdo kmalu priučil! Hinavka, lažeš! Kača! Prokleti oče! To je vse prišlo dobro in z občutkom iz prsij, upam pa, da ne iz srca! Te dve uloge ste igrali gospici Ana Habjanova in Franja Stempeljeva v splošno zadovoljstvo.

Irma je bila bleda in glasek se jej je tresel. Hčerka je bila Kornelija in odvela jo je Solima in ubogi materi Korneliji je pokalo žalosti srce... Go-

spica Mici Ribičeva je bila hčerka prisrčne zunanosti. Mlada, lepa, bledeh-bedih lic in boječih, nedolžno-otroških oči! Manjkalo jej je le ljubeznivosti in prisrčnosti otroka! Morda je delovala nanjo prisrčnost preveč gledalcev in zavest, da nima pred seboj prave rodne mame? Na odru se seveda le igra, tu ni realnega življenja, vendar pa je tu jedino mesto, kjer spoznavamo sami sebe in življenje, se izobrazujemo in se znebitvamo iluzij. In zato moramo biti četudi na odru, vendar toliko konsequentni, da predstavljajo igralce ali igralka vse, vsak trenutek popolnoma po življenju, kakor da se nam dozdeva resnično, kar pred seboj vidimo!

In gospa iz Kartage! Irena! Klasično ime! In še lepši njen kostum! Predstavljala jo je gospica Antonija Pavlič. Njeno vedenje je bilo v resnici imenitno! Njeno govorjenje pa ni ni ugajalo! Preveč domače je bilo in nič rimsko! Pa brez zamer! Učiteljeva (režiserjeva) dolžnost bi bila, opozarjati na to, da je velika razlika: govorjenje tu pri nas doma in konverzacija rimskih gospa... Svojo vlogo je sicer kolikor toliko dobro rešila in s svojo elegantno zunanostjo je bila prav impozantna!

Naibolj mi je ugajala gospica Kati Pavlič, igrala je vlogo poblege sužnje. Toda! Ona pozna svojo vlogo, pozna življenje in zna se živjeti v svojo vlogo! Cast nje! In materin duh gospice Marjetke Mavrin je svojo kratko vlogo tudi rešila dobro. — Splošen utis! Na odru nisem videl vselega obražka, vse so imele kakor bi Nerec rekel: "Amtsmiene" na sebi! Prepričan sem, da hrani vsaka v svojih grudi dovolj gorečih čustev, da se zna jokati, smejeti in žalovati, ako hoče, da zakrvari moško srce! In ako igra na odru zahteva tako, se mora tudi tam po vlogi ravhati. Naše občinstvo bi pa prosil, da se smeje igri ali igralcem takrat, ko se igra kaj smešnega in žaluje in trpi naj z igralci, ko leti predstavljajo kak tragičen moment! In ne obratno!

Igralkam pa: Le naprej! Učite se in vspeh bo Vaš! Na svidenje pri bodoči in bolji kati igri!

Vam pa, gospod urednik, hvala za odmerjen prostor in vdan pozdrav! Newyorčan.

Joliet, Ill., 7. sept. — Dragi urednik lista "A. S."! Prosim, da se ta moj spis priobči v glasilo, da bodo malo člani stvar bolje umeli. Oni, ki trezno mislijo bodo moje mnenje uvaževali, a oni pa, ki so polni hudobnih misli in slabih želj bodo pa hudi, a nič zato, jaz hočem javno povedati svoje misli.

Na posebni seji našega društva sv. (Nadaljevanje s 5. strani.)

Jamčenje

Absolutno jamčimo za vse vrednostne stvari, ako so shranjene v naših predalih, ki jih lahko najmete po

\$3.00 NA LETO.

Woodruff Safe Deposit Co.

Cor. Chicago and VanBuren Sts. JOLIET, ILL.

NAZNANJAMO!

DA MI PRODAJAMO BLAGO ZA MENJ KOT POLOVIČNO CENO. NAJLEPŠA PRILIKA DOBITI ZLATNINO POCENI JE SEDA, PRI

B. BERKOWITZ

910 N. Chicago Street JOLIET, ILL.

POPRAVLJAMO ure, stenske in žepne ter izdelujemo vsa r to stroki. spadajoča dela po najnižjih cenah, naše delo vam jamčimo. Velika velikonočna razprodaja zlatnine. Pri na dobite primerna darila po nizki ceni.

Compagnie Generale Transatlantique

FRANCOSKA PROGA.

Kratka zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvatsko.

LA PROVENCE 30,000 H. P.
LA SAVOIE 22,000 H. P.
LA LORRAINE 22,000 H. P.
LA TOURAINE 15,000 H. P.
CHICAGO (New) 9500 H. P.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek. Glavni zastop na 19 State St., N. Y.

Maurice Kozminski, glavni zastopnik za zapad, 71 Dearborn St., Chicago

Frank Medosh, agent; 9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. A. C. Jankovich, agent; 2127 Archer Ave., Chicago, Ill. Paul Starič, agent, 110 South 17th St., St. Louis, Mo., L. Stern & Son, agents, Joliet, Illinois.

Štev. 1005. Jamčeno po tvrdki W. F. Severa Co. v smislu kongresnega sklepa o hrani in zdravilih z dne 30. rožnika 1906.

Dolgotrajen revmatizem

hromo pleče, trpel vrat, ledvena bol, izvinjeni členki, vsakovrstne otekline, uljesa, rane, odrge, mišične bolečine in krči — se lečijo s tem, da se nadeva,

SEVEROVO OLJE SV. GOTHARDA

na prizadete dele. To zmanjša vnetje, prežene bolečino in ustavi nevarnost zastrupljenja krvi vsled kakršnekolj poškodbe. Za razno rabo je to mazilo ter od posebne vrednosti za farmarje, mehanike in delavce. Najboljši obkladek v slučajih bolezni. Cena 50 centov.

NI MOGEL NAJTI PRAVEGA ZDRAVILA.

"Trpel sem na bolečinah v hrbtu in zbadanju v nogah, in dolgo časa nisem mogel najti pravega zdravila. Bolezen se mi je hujšala, dokler nisem poskusil Severovega Olja sv. Gothar-da, ki me je rešilo vse bolečine."

Ant. Zencina, Westville, Ill.

NA PRODAJ V LEKARNIH. ZAHTEVA "SEVEROVEGA."

Zelodčne neprilike

nastajajo navadno vsled nedostatne prebave, použite hrane. Pojavlja se zapeka, težka prebava, neprebavnost, občutek za bljuvanje, gorečica itd. V vseh taci slučajih se je izkazal

Cuvajte sel

v teh dneh, ko se vreme tako hitro izpreminja, se ljudje v obče premalo čuvajo. Vsled tega se nalahno prehlade, da nekoliko pokašljavajo, a seveda jim to ni mnogo mar. Svarimo vas in vam svetujemo, da preženete kašelj.

Severov življenski balzam

za najboljše zdravilo, ki olajša in uteši, zboljša in okrepi bolnika. Mlado moč donaha okrevancem in zelo pomaga pozivljati stare ljudi. Najboljši lek za pokvarjena prebavila. Cena 75 centov.

Severov Balzam za pljuča.

je ozdravil tisočere ljudi takih slučajev. Popolnoma neškodljiv je in se je izkazal dragoceno pri vsakovrstnih pljučnih boleznih. Najboljše zdravilo za ostrovski kašelj in olajšalo za dolgotrajni kašelj. Cena 25 in 50c.

ZDRAVNIŠKI NASVET ZASTONJ.

W. F. SEVERA Co.

CEDAR RAPIDS IOWA

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— V Ameriko z ljubljanskega Južnega kolodvora se je odpeljalo dne 14. avgusta 100 Hrvatov in 50 Macedoncev; dne 17. avg. 43 Slovencev in 47 Macedoncev; 19. avg. 3 Slovenci in 18 Macedoncev; 24. avg. 12 Slovencev in 92 Hrvatov in Macedoncev.

— Aretovan je bil dne 21. avg. v Ljubljani na Južnem kolodvoru 18letni Alojzij Belaj iz Sodražice, ker se je hotel izseliti v Ameriko ter se s tem odtegniti vojaški službi. Fant je prvotno tajil, a slednjič le priznal in se udal usodi. Denar je imel ušit v obleki.

— Presvetli gospod knezoškof dr. Jeglič se je odpeljal sredi avgusta na Westfalsko v Hamborn in okolico, kjer obiskuje slovenske delavce, ki delajo v ondnotnih rudnikih in tovarnah. Presvitli gospod knezoškof ondi spoveduje in pridiguje.

— Shodi S. L. S. se pridno nadaljuje. Povsod se jih ljudstvo udeležuje. Povsod se jih ljudstvo udeležuje. Povsod se jih ljudstvo udeležuje. Povsod se jih ljudstvo udeležuje.

— Uganka — bo kmalu postala "Belokranjska železnica". Kakor je zadnjič "Domoljub" poročal, da bodo še enkrat merili, se je tudi zgodilo. Bog ve, ali bo sedaj konec merjenja ali ne. Po drugih krajih so tudi delali železnice, pa ni bilo nikdar nič slišati o merjenju. Glas je počil: "Tu in tu delajo železnice." Pri nas pa je toliko pripraviljanja, kot bi bili kje v Himalaja gorovju v Aziji in ne v ravni Belokranjski. (Tako piše "Domoljub" z dne 19. avg.)

— V Ljubljani se je vršil sredi meseca avgusta slovensko-hrvaški katehetski tečaj. Udeležilo se ga je nad 20 gospodarov katechetov. Lepo število je bilo Hrvatov in precej tudi gg. katechetov s Koroške. Zborovanje je vodil mil. g. prelat Andrej Kalan. Gg. katehete so priridili razstavo katehetskih učil v posebni dvorani "Katoliške tiskarne".

— Novo narodno podjetje, kot smo že zadnjič poročali, je "Kranjska tovarna za umetni kamen in cementne izdelke — podjetje za betonske naprave." V tej stroki so doslej imeli Nemci in Italijani pravi monopol na Slovenskem. Nova tovarna, ki bo izdelovala vse v to stroko spadajoča dela, bo stala nasproti ljubljanske artiljerijske vojašnice, kjer se že zida tovarniško poslopje.

— Vzorna sirarna v Bohinju. Z državno podporo je "Mlekarska zveza" uredila v Stari Fužini v Bohinju vzorno sirarno, katera naj služi kot zgled sirarne za izdelovanje ementalskega sira. Voditelj sirarne je izkušen švicarski sirar. V sirarni, ki je ob enem praktična šola, se bodo učili mladi ljudje praktičnega izdelovanja ementalskega sira. Sirarna je urejena popolnoma vzorno po švicarskem načinu.

— Radi slovenskega pozdrava ovdil je pri črnomaljskem glavarstvu učeči se praktikant "baroneček" Comers nekega orožnika. Kar si ti ljudje dovolijo, presega že vse meje. Potem naj ima pa ljudstvo zaupanje v tako uradništvu.

— Slovenske učne knjige. Naučno ministrstvo je dovolilo profesorjem: dr. Valentinu Kušarju na učiteljski pripravnici v Ljubljani, Franu Komarju na državni gimnaziji v Kranju in ravnatelju druge državne gimnazije v Ljubljani, Franu Wiesthalerju dopust za šolsko leto 1909-10 v svrhu spisanja slovenskih šolskih knjig za srednje šole, oziroma učiteljska. — Da je ministrstvo vendar enkrat ugodilo dolgoletni zahtevi Slovencev po svojih lastnih učnih knjigah, to ne gre iz glave Nemcem, ki se zdaj zaletavajo z vso silo proti naučnemu ministrstvu, češ, zakaj da je dovolilo sedaj dopust omenjenim profesorjem za tako pravištrsko delo. Ako en državno-pravni narod v Avstriji zahteva upeljavo šolskih knjig v njegovem jeziku, je nemškemu kulturnemu Mihelnu že preveč. Sami so pa taki patriotje, da še na rojstni dan avstr. vladarja razobešajo veleizdajniško nemško zastavo po svojih hišah in prepevajo tudi veleizdajniško "Die Wacht am Rhein".

— Cesarjev rojstni dan se je po celi slovenski domovini slovesno praznovali. Slovenci so zopet dokazali, da je njihova udanost do habsburške rodbine, posebič pa do svivolasega cesarja neomajna in da v enotnosti, velikosti in trdnosti Avstrije vidijo tudi svoj narodni blagor. Slovenci vedo, da imajo Slovani v svoji avstrijski domovini primerno največ svobode in razvitka, vedo pa tudi, da nič manj kot drugi narodi doprinašajo k zunanji in notranji moči monarhije. Zato se bore na njej za enakopravnost, za svoje kulturne in narodne ideale, do katerih so pod vladarstvom Franca Jožefa storili precejšen korak naprej, niso je pa še docela dosegli.

— Strašen požar v Trnju pri Šent

Petru. V nedeljo 22. avg. je začelo goreti v hiši po župniščem. Požarne brambe iz Št. Petra, Slavine in Zagorja so ogenj omejile. Vendar je pogorelo sedem posestnikom vse: seno, žito, vozovi in tudi nekaj prešičev. Posestniki so revni in niso bili dosti zavarovani.

— Umril je 21. avg. v Poljanah pri Toplicah g. Franc Fink, ondota župan, posestnik, mizarški in tesarski mojster, oče deželnega vladnega kancelista g. Finka.

— Povožil je vlak v Kranju Janeza Bajzelja iz Stražišča.

— Utonil je dne 14. avg. v Kočevju v Rinzi sin trgoveca Franca Loja.

— Samoumor. Dne 22. avgusta ob pol treh zjutraj se je v domobranski vojašnici na postelji s službeno puško ustrelil četovodja Ivan Pirnat, rodom iz Šiške. Zadel se je v glavo in je bil takoj mrtev. Vzrok samoumora je neznan. Pred činom je nesrečnej napravil oporoko, da vse zapušča svoji sestri, potem se pa slekel, spravil v posteljo ter si končal življenje.

— Umril je v Ljubljani 19. avg. trgovec in posestnik Fran Groščelj, star 58 let.

— 500 kg težak kos železa je padel v tovarni na Javorniku na Gorenjskem dne 16. avgusta na 24 let starega tovarniškega delavca Andreja Smoleja s Koroške Bele in ga ubil. Zapušča bolno ženo in tri otroke.

— Strašna nesreča se je zgodila pri mlativci v Marijiniču v Ljubljani. Delavcu Karolu Nachtigalu, ki je podajal snope v mlatinski stroj, je po neprevidnosti padel slamniki v mlatinski stroj med kolesja; Nachtigal je naglo posegel za njim, a v istem trenutku so mu pograbila kolesa obe roki ter mu odtrgala desnico pod komolcem in revico pod ramo.

— V Kostanjevici je umrl 10. avg. gosp. Josip Božič, kovaški in podkovski mojster in bivši načelnik rokodelske zadruge.

— Iz Žabnice. Ubit je bil s kolom na cesti pri Formah na Veliki Šmaren zjutraj okoli 5. ure 25letni fant Martin Lužan iz Štute od svojega lastnega tovariša, katerega je baje svaril pred pobjem. Črepinja je bila tako razbita, da so možgani izstopili. Izmed svetoduških fantov, ki so omenjena podili, je eden tudi precej izkupil.

— Nesreča z motorjem. Dne 13. avg. popoldan je srečal neki voznik iz Podcerkve, ki je iz Rakeka seno vozil, na cesti med Bloškopolico in Ložem, pri znamenju v ovinku z motorjem vozečega gospoda komisarja finančne straže iz Postojne. Konji so se prestrašili in skočili v stran, da se je voz vrnil. Pri tem je voznik tako nesrečno skočil ali padel z voza, da si je zlomil tilnik in na mestu mrtev obeležal.

— Slovenski delavec ubit. Iz Weiskirchna na Nižje Avstrijskem pišejo, da so ubili delavca Ivana Zajca, doma s Kranjskega blizu Ljubljane, ki je delal pri gradnji neke železnice. Zaprli so radi tega več delavcev. Pobjoji se tam večkrat ponavljajo. V kratkem času je to že tretja žrtve. Krivo je temu žganje, katerega delavci tam preveč pijejo in pa igra.

— Nagla smrt. Na predvečer cesarjevega rojstnega dne je sedel 68 letni vpkokojeni rudar Leopold Vidmar v gostilni "Pri pošti" v Idriji. Ko je nekoliko povečerjal, se je našlonil, kakor bi zadrževal. Čez nekaj časa so ga hoteli zbuditi, a pri tem zapazili, da je mrtev.

— Zopet novo kočevsko tolovajstvo. Privržani Kočevci so si ustanovili v Lazih v Rož. dolini šulferajnsko šolo, dasi so Lazi na slovenski zemlji. Tisto hišo, v kateri je bila nemška šulferajnska šola, je pa kupil pred dobrim mesecem Slovenec Franc Hace. S tem nakupom je bila postavljena nemška šulferajnska šola pod kap. To je pa Lazarje tako vjezilo, da so naskočili pomoči Hacetovo trgovino. Metali so v spalnico in prodajalno po 7 kg težke kamne in polena. Tudi so suvali s 7 metrov dolgimi drogovi skozi okna v sobe in prodajalno. Vse nametano kamenje tehta čez 3 stote in polen in rant je toliko, da bi dale blizu do 1 kubičnega metra drv. Lopovi so izbili Hacetu 35 oken z okvirji vred in vezna vrata, razbili so mu mnogo petroleja in raztresli ter poškodovali veliko blaga. Za Haceta, ki je na levi roki nekoliko ranjen, je bila velika nevarnost, da ga ubijejo. Saj je padel pod njegovo posteljo, kakor hleb kruha velik in 4 kg težak kamen. Skril se je Hace pod streho in s sekuro v roki čakal, kdaj da vderejo tolovaji v hišo. Ali že ne bo kmalo konca teh tolovajstev, katere štiti roka nemške protekcije? Slovenec že v svoji lastni deželi in domačiji ni več varen življenja. Ljudje v takozvani kočevski vojvodini so paravnost podivjani in še hušji, kakor razna divja plemena po indijskih otokih. In to vse v sredini kulturne države.

— Iz Ribnice. Ako greš po deželni cesti iz Ribnice proti Kočevju, zagle-

daš nedaleč od pota lično novo stavbo cerkvice sv. Trojice v Hrvači. Dolgo let in mnogo prizadevanja je bilo treba, da se je uresničila želja gospodarjev, ki spadajo v ta okraj, imeti na pokopališču lepo hišo božjo. In sedaj je cerkev že pod streho in od zunaj tudi že osnažena. Kras je celi ribniški dolini.

— Ciril-Metodova podružnica za občino Moste se bo ustanovila in kmalu bo vsa ljubljanska okolica vzorno organizirana za narodno obrambo.

— Stanko Pebarčeva knjižnica. Javna ljudska knjižnica "Slovenske dijaške zveze" v Črnomlju se bode imenovala od sedaj naprej "Stanko Pebarčeva javna ljudska knjižnica Slovenske dijaške zveze v Črnomlju".

ŠTAJARSKO

— Slovenska kmetijska šola v Št. Jurju ob Juž. žel. bode otvorjena 15. okt. t. l. Znano je že dovolj, kako kravovo potrebo so občutili spodnještajerski Slovenci po takem zavodu. Tej potrebi bode sedaj nekoliko odpomagan. Kmetiskim sinovom ne bode treba več pohajati v Grottenhof in Maribor, kjer bi bili le Nemcem v zameh in sebi samim na jezo. Ne bo treba več nekaj let posedati po šolskih klopih, ampak dana je mladeničem prilagodnost, se v enem letu dokaj izuriti v stroki. Pouk se bo vršil namreč na strogo narodni podlagi, v narodnem slovenskem jeziku. Predmeti, ki se bodo predavali so: zivinoreja, mlekarstvo, travništvo, poljedelstvo, sadjarstvo in gospodarstvo.

— Nakup posestva za gospodinjstvo šole. Katoliško podporno društvo v Celju, pri čigar odboru so združeni Slovenci in kojega udje so po celem Spodnjem Štajerskem, vzdržuje že desetletja edino slovensko dekliško šolo za Celje in okolico. To šolo vodijo č. šolske sestre iz Maribora. V zavodu je osemrazredna dekliška šola z internatom. Dekleta iz internata obiskujejo ali omenjeno ljudsko šolo ali pa gospodinjski kurz za kuhanje, pranje, pletenje itd. Naval na ta gospodinjski kurz, ki se še v javnosti pravzaprav niti imenoval ni, je bil tako velik, da se je katoliško podporno društvo odločilo preskrbeti pravo gospodinjstvo šole, kakor so že drugje v navadi. V ta namen je kupilo veleposredstvo "Engel" na Teharjih. Pri gospodarskem poslopiju tega posestva z lepim gradicem je še tudi soba, kjer je bila pisarna teharskih plemičev. Posestvo samo tudi še ima pravice teh plemičev. Tukaj ustanovi kat. podporno društvo, ako dobi zadostnih podpor, gospodinjstvo šole, ki bi jo vodile šolske sestre iz Maribora, ki imajo že več enakih šol, zlasti na Kranjskem.

— Velika elektrarna za Savinjsko dolino. Šaleška dolina, vzporednica Savinske doline, štaj. hmeljnika, krije v sebi neizmerno bogastvo na premoğu in sicer v taki množini kakor noben drug premogovnik. Na to premogovno in tudi vodno bogastvo Savinske in Šaleške doline se je opozarjalo slovenski kapital, a doslej je nedostajalo podjetnosti in tudi znanja. Sedaj se govori o gradnji velike elektrarne. Ali načrti so šele v prvem razvoju. Ali se štajerski Slovenci res povzdignejo do svoje industrije?

— Vodovod bodo začeli graditi v Planini. Delo je prevzel Janko Pohlin iz Kamnika.

— Šentiljski dan v Jarenini se je vršil v nedeljo 22. avgusta v najlepšem redu. Udeležili so se ga v velikem številu Mariboržani, ki so z godbo in krepkimi Orli na čelu, popoldne prikorakali v Jarenino. Pnhiteli so tudi vrli Šentiljčani v mnogobrojnem številu, njim na čelu vrli župan Franjo Thaler in č. gosp. župnik Vračko. Iz Maribora je prihitel na obmejno veselico tudi državni in deželni poslanec dr. Korošec v spremstvu odličnih gospodov. Slavnost se je nad vse krasno obnesla.

— Umril je v Mariboru dne 16. avg. šolski svetnik in gimnazijski profesor v pok. Janez Majciger, rojen l. 1829. v Kranjski gori na Gorenjskem.

— V Slovenjgradu sta se nastanila zdravnik dr. Zelenčnik in odvjetnik dr. Bratkovič, oba vneta rodoljuba.

PRIMORSKO.

— Mrtvo so našli dne 19. avg. v Trstu v skednju pri neki tovarni neznanu umorjenko. Pri njej so našli knjižico, glasečo se na ime Marija Rojko, roj. leta 1872, izdano od županstva v Krčvini pri Ptuj. Iz knjižice je razvidno, da je lastnica služila od l. do 3. avg. na Sušaku pri Reki.

— Vinski pridelek v Furlaniji. Italijanski listom pišejo iz Furlanije, da je napravila letos peronospora po Furlaniji toliko škode, da se zamore trditi, da bodo letos v Furlaniji pridelali za polovico manj vina, kakor lansko leto.

— Iz Beneškega. Sestanek na Matjanu so imeli dne 11. avg. slovenski dijak i bogoslovci in nekateri mlajši duhovniki. Imeli so tudi mašo, pri kateri so krasno peli. Zavedi in navdušenje za slovensčino se čedalje lep-

še razvija med njimi. V tem že ni več razlike med Terskimi in Šentpeterskimi, ampak skupaj prav lepo in složno napredujejo. — Istega dne se je vršil pomemben sestanek na Matajurju in pod Matajurjem. V cerkvi na vrhu, ki so jo sezidali, kakor pravi slovenski napis na pročelju "domači Slovenci", opravljal je ob asistenci dveh duhovnikov matajurski kurat č. g. A. Blažutič slovesno daritev svete maše. Temu svetemu opravilu prisostvovalo je poleg drugega občinstva 20 mladih fantov, navdušenih za napredek Slovenstva na Beneškem.

— Pogozdovanje Krasa. V političnih okrajih: Gorica, Gradišče in Sežana so pogozdili novega pustega sveta v površini 84.78 hektarjev, pri čemur so porabili 658,100 rastlin in 37 klg. semena, kar je stalo skupno 5,730.71 K. Za izboljšanje že obstoječih nasadov so porabili 1,701,500 rastlin in 280 kilogr. semen, kar je stalo skupno 16,305.68 kron. Finančni račun pogozdovalne komisije izkazuje 199.59 K. prebitka. Dohodkov je bilo 70,870.64 K, stroškov pa 70,671.05 K.

— Mornarski častnik se ustrelil. Dne 15. avgusta t. l. se je našlo v gozdu nad kapelo v Hrastju ustreljenega mornarskega častnika Rudolfa Burgstalla. Dobil se je samokres poleg njega. Ustrelil se je sam in je izključen vsak zločin po izpovedi orožnikov. Star je okolu 30 let, doma iz Reke.

KOROŠKO.

— Jasniti se vendarle začanja v mnogih nemških krščanskih krogih. Tako n. pr. krščansko-socialni "Kaerntner Tagblatt" piše za pravičen narodnostni sporazum v Avstriji, ker so iz vseh kotov prilezli hujskači, kakor je n. pr. Malik, ki je še nedavno splošno slovel kot "dummer August von Steiermark", zdaj pa vodi kravale in daje Nemcem parole. — Od spoznanja do poboljšanja je navadno le en korak, zdi se pa, da je za mnoge politična in kulturna enakopravnost Slovencev še vedno jako trd oreh.

— Čudno odkritje. V kemiško čistilnico obelk na sv. Duha trgu v Celovcu je prišel k obrtniku Wangu nek mož s hlačami, ter prosil, da se mu jih osnaži. Pomočnik, ki je opravljal ta posel, je našel v eni hlačnici zvitek 1500 kron. Obvestilo se je policijo, a za lastnika hlač se ne ve.

— Posojilnica v Pliberku je bila ustanovljena že 2. apr. 1908, a delovati ni mogla, ker v celem Pliberku ni našla primernih prostorov. Povsod so ji

kakor garjevi ovci zapirali duri, seveda, ker se je vse balo zamere pri nekaterih nemških mogočnejših, ki bi ji pač prav radi prišli k pogrebu. Pa namesto groba morajo sedaj, ali radi ali neradi gledati, kakor si je napravila v novem "Narodnem domu" pri Prajerju prijetno gnezdece, kjer se prav dobro počuti.

HRVATSKO.

— Za djakovsko stolico je hrvaška vlada oziroma avstrijsko poslaništvo predložilo že 11 kandidatov rauchovcev, a Rim je vse odbil. Papež je dobro informiran o kakovosti teh ljudi. Strosmayer še torej vedno nima naslednika.

— Dve novi madžarski šoli na Hrvaškem. Hrvaški listi poročajo, da ustanove madžarski kalvinci svoji verski ljudski šoli v Imzovi, okraj Daruvar, in v Antunovcu, okraj Pakrac. Dasi bosta štolski kalvinci, bodo sprejemali vanji tudi drugoverne otroke.

— Hrvaške trgovske zbornice v Bosni. Trgovske in obrtne zbornice v Banovini napravijo skupen izlet v Bosno in Hercegovino. Sarajevski "Hrv. Dnevnik" to toпло pozdravlja, češ, Bosna je danes odprto polje za čvrsto podjetnost; ako Hrvatje ne zastavijo o pravem času tu svojih trgovinskih moči, prehiteli jih bodo tuji, zlasti Mažari, ki se silno zanimajo za Bosno.

— Realka v Šibeniku. V Šibeniku otvorijo nižjo realko, ki bo prva srednja šola v tem važnem industrialnem mestu.

ROJAKOM

priporočam svojo
Gostilno, Phoenix Buffet

kjer se toči vedno sveže pivo, žganj, ter najboljša vina. Tržim tudi domače smodke.

Ant. Skoff
N. W. Phone 609.

1137 N. Hickory St. Joliet

Ako tudi ne znate po kočevsko govorniki, lahko pridete v mojo

GOSTILNO

na okrepčilo, kadar se vam poljubi.

Mike Kočevar,
cor. Ohio & State Sts.
N. W. Phone 809. Joliet, Illinois

Bolečine v hrbtu in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

Sidro PainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabi v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatici, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavo- in zobobolu.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

STENSKI PAPIR

za prihodnjih 10 dni po zelo znižani ceni.

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oljer in firnežev. Izvršuje se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chicago telef. 2794 New York telef. N 637

B. PILCHER, predsednik.
FRED BENNETT, podpredsednik.
GEORGE ERB, kasir.
F. W. WOODRUFF, asst. kasir.

Citizens' National Bank

Kapital \$100,000.00.

Barber Building Joliet, Ill.

TA BANKA vam plača enakovisoke obresti kakor banke v stari domovini.

3%

OBRESTI OD VLOG.

Edina hranilna banka v Jolietu.

— Kdor redoma plačuje svoje postavne dolgove, je med narodom znan kot možak. Kdor pa tega ne stori izgubi ugled. Plačaj toraj tudi narodnino redoma. Le \$1.00 na leto vnaprej za "A. S."

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

PREŠERNOVE ULICE ŠT. 3

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

V pojasnilo.

Naši ameriški rojaki pošiljajo denar v staro domovino največ po Frank Sakserju v Novem Yorku, nekateri pa to store sami ali naravnost po pošti.

Kdor pošilja denar (vloge) v Mestno hranilnico ljubljansko s posredovanjem Franka Sakserja, dobi v kakih 25 dneh uložno knjižico, ker se poslovanje med Frankom Sakserjem in Mestno hranilnico ljubljansko jako točno izvršuje. Kdor pa pošilja sam denar, zavleče se stvar večkrat za več mesecev, in sicer zato, ker stranka zajedno ne obvešča hranilnice, kaj naj se stori s poslanim zneskom, ali pa svoj naslov tako netočno naznani, da se ji ne more knjižica poslati.

Gospod Frank Sakser je naš zaupnik v Združenih državah že več let, je z nami v zvezi in zato je najbolje, da se ameriški rojaki naravnost do njega obračajo. On gotovo vsakomur točno, hitro in zanesljivo ustreže.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Joh. Urbanc

AMERIKANSKI SLOVENEK

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in najcenejši slovensko-katoliški list v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki petek
SLOVENSKO-AM. TISKOVNA DRUŽBA.

Naročnina za Združene države le proti predplači \$1.00 na leto; za Evropo proti predplači \$2.00 na leto.

Dopisi in denarne pošiljave naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Ill.

Tiskarne telefon Chicago in N. W. 509
Uredništva telefona Chi. 1541.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo poleg novega tudi stari naslov. Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisi se ne vračajo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

The first, largest and lowest-priced Slovenian Catholic Newspaper in America. The Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

- 12. sept. Nedelja Macedonij, škof.
- 13. " Ponedeljek Virgilij, muč.
- 14. " Torek Povišanje sv. kr.
- 15. " Sreda Nikodem, muč.
- 16. " Četrtek Ljudmila, vdova.
- 17. " Petek 7 žal. Marije.
- 18. " Sobota Tomaž Vil. škof.

DUH NAŠEGA ČASA.

Vsak vek nosi gotove znake, ki ga razločujejo od drugih vekov. Ti znaki se imenujejo kratko "duh časa".

Tako ima tudi naš vek, v katerem živimo, take posebne znake, ima takega duha časa.

Kar znači duha našega časa, je neumorna gonja za denarjem in imovino. Videti je, da je duh našega časa popolnoma pozabil na večni cilj in smoter.

To silno hrepenenje po bogastvu in imovitosti tvori velik del socialnega ali družabnega vprašanja — onega vprašanja, ki se dandanašnji bavijo z njim vsi ljudski sloji.

Dobro je na našem času, da dela, — slabo je na njem, da v delu popolnoma pozablja na višji cilj.

Človek je dolžan delati. Razum in vera zahtevata, da bodi življenje delapolno. Vse sposobnosti in zmožnosti, ki nam jih je Bog podelil, so talenti, zaupani nam od Stvarnika, da jih množimo. Delo bodi naše veselje in naša čast. Človek, ki noče delati, je slab človek. Delo je Bog zapovedal že pred prvim grehom. Ko je človek grešil, ga je Bog kaznoval s tem, da mu je v spravo in kazen naložil delo v potu njegovega obraza.

Celo one, ki so blagoslovljeni s posevnim blagom, je Bog zavezal k delu. "Kdor ne dela, naj tudi ne je," nam kliče sv. pismo.

Tudi duh časa živo poziva svojo dečo k tej dolžnosti.

Kdor bi hotel tajiti, da se v našem času malo dela, bi moral popolnoma zatistiti svoje oči pred velikanskimi gradbami, ki se jim čudimo; pred neštivilnimi tovarnami, delavnicami, kjer so zaposleni stotisočeri delavci; pred velikimi cestami svetovnega prometa, železnicami, ladjarni, na katerih se prevažajo pridelki in izdelki peterih delov sveta.

Da, kar je naš čas napravilo velik, je neumorno delo.

Seveda so neumorno delo, to gonjo povzročili splošni življenjski pogoji, ki so po socialni ali družabni strani postali ostrejši in neugodnejši.

Duh našega časa stavi višje zahteve na vsacega človeka; zahteva predvsem več znanja, več vede, izkušenejših rok nego poprej.

Otrok našega stoletja se razločuje od onega prošlih po mrzličnem naporu, vzdržati se v boju za obstanek.

Ce pogledamo na te trume novodobnih delavcev, zapazimo v svojo žalost, da jednega nedostaja — kreposti — krščanske kreposti, krščanske pokorščine in naravnosti, najvažnejšega, največjega inmetja za posvetno in posmrtno življenje.

To delo brez krščanske kreposti, naravnosti in pokorščine je Kajnovo znamenje, vzgano neumornemu duhu našega časa.

Čas brez vere in kreposti!

S krepostjo morajo izginiti iz delavnosti človekove vsi višji nameni in nagibi.

V mnogih, morda ponajveč slučajih — Bog ve da — sta samo sebičnost in neomejena lakomnost gonilo mrzličnih naporov.

Najsilnejša poželjivost po denarju,

najodurnejši pohlep po mamoni ali posvetnem premoženju, neugnano poželenje po nasladnostih, prevzetnost in nupuh so žalostni nagibi, zakaj neštivilni novodobni ljudje našega časa jemljejo nase težave dela.

Najvišje in najpotrebnejše delo življenja — skrb za neumrjočo dušo — se popolnoma zanemara.

Duh časa se več ne ozira proti nebesom, ki so navezala svoj blagoslov na delo, ne, njegovo suho oko je naperjeno samo na mrzlo zemljo.

Ljudem se gre za to, da pridejo tako hitro kakor mogoče do čim večjega bogastva in ugleda, ne da bi pomislili, da biva naše bogastvo samo v krepotnem srcu.

Mesec za mesecem poročajo dnevniki o štrajkovnem gibanju, o globokem prepadu med delavcem in delodajalcem. Vsaka dežela se stresa pod temi nemiri, ki vsepovsodi vzplamtavajo.

Duh našega časa jih je spravil na dan.

Kdo je poznal v preteklih stoletjih taka štrajkovna gibanja? Kje bi se čule take silne pritožbe, kakor se čujejo dandanašnji? Nedelja s svojimi razuzdanostmi tvori jedini prestanek njihovega dela. Kakor kljuje se novodobni delavec v ponedeljek spet vprega in v soboto zvečer spet razprega. V nedeljo začinjajo strasti svojo staro igro.

Mrzljivo in sovraštvo in nevoščljivost pridigajo od tedna do tedna njegovi delavski listi in njegovi voditelji.

Kdo je kriv teh neozdravnih in nevarnih izrastkov našega časa?

Protikrščanski duh časa s svojimi pogubnimi uki in načeli.

Katoliška cerkev opominja, upirati se temu duhu. Ampak vstanu je svojo moč spraviti do veljave samo tam, kjer jo kako srce drage volje posluša.

Verni kristjan ne smatra bogastva za najvišji cilj svojega življenja, za pravi namen svojega dela, nego gleda na delo kot od Boga mu zapovedano, — on dela in moli.

Dočim novodobni posvetnjak samo dela, povzdiga verni kristjan svoje roke k nebesom in prosi blagoslova na svoje delo.

Vernemu kristjani je delo dolžnost in veselje, ker ve, da ga čaka zemljsko in nebeško plačilo, če dela v duhu Kristusovem.

Česar našemu času nedostaja, je ljubezen do Boga.

Iz nedostatka ljubezni do Boga izvira preziranje bližnjega in izkoriščanje delavcev — bolezn, ki na njih naš čas hira.

Kaj more pomagati? Kaj ubraniti razširjanje nezadovoljnosti v delavskih množicah? Kaj izgnati pogubnosnega duha časa?

Povrat h krščanstvu!

NIČEVE RUDNIŠKE DELNICE.

Brzjojavka iz New Yorka poroča o delavnosti poštne oblasti Združenih Držav v zvezi z mnogoterimi tvrdkami, ki skrivaj mešetarjajo z delnicami na Broad streetu. Pritožbe so dohajale iz skoro vsake države v deželi, da se pošiljajo po pošti okrožnice pripravljene črte rudniške delnice brez cene. Tožba zaradi sleparskega posluževanja pošte je podana in mnogo okrožnic je zaplenjenih, da se ne bodo nadalje razpošiljale po pošti.

Kako mične so objube teh okrožnic je razvidno iz dejstva, da ko bi rudniki, zastopani po teh delnicah, resnično nudili zneske zlata, srebra in bakra, opisane za vabljenje upalnih duš, bi bil trg poplavljen s takimi kovinskimi rudami. Da se delnice marljivo razpečavajo po vseh Združenih Državah, kaže raztež ozemlja, iz katerega so dohajale pritožbe poštne oblasti. Mislimo si tudi lahko, da ponujalci ne bi bili tako vsiljivi, če se jim oglašanje ne bi izplačevalo.

Da se jih torej spravi s poti, bi treba nekaj več napore nego ga vzmore poštne department. Sodelovanje bo treba ob vsej črti. Tiste, ki so kupovalci delnice, treba poučiti, da svoj denar trošijo drugače. Takozvane "get rich quick"-kompanije se vesčas razkrinkavajo, ampak njihova gotova podpora je upanje, katero v srcu vedno goji posameznik, da bo morda on srečnejši, ki doseže bogastvo v kakem daljnem rudniku.

Nekatere rudarje je obiskala sreča v preteklosti. Nenadno so odkrili zlato ali srebro. Ampak upanja je kaj malo, da bodo take sreče deležni tisti, ki trošijo svoj denar za delnice brez gotove tržne cene, za delnice, ki se zakotno prodajajo na igraliskih srečo ali ponujajo poželjivim kupcem v daljnih mestih in mesticah. Lahkoverne Američane so že zadosti sleparili na desno in levo prodajalci ničevih rudniških delnic. Vsepovsodi bi se svet začudil, ako bi se doznalo število izgubiteljev. Večinoma molče o svojih izgubah. Nekoliko zaščite potrebujejo, in prav je, da jih poštne department vzame v zaščito s tem, da je za petami malopridnežem, ki poplavlja deželo s svojimi zapeljivimi objubami ogromnih dividend ali deležev iz umišljenih rudnikov.

PREVOŽNJE PO ZRAKU.

Zrakoplovne tekme z aeroplani in drugimi letalnimi stroji v Rheimsu na Francoskem tekmo zadnjega tedna so bile znamenite kot merilo napredka naše dobe. Slaven pisatelj devetnajstega stoletja je rekel, da človek ne bo nikdar mogel popolnoma izpolniti svojega namena kot vladar sveta, ker ne bo nikdar mogel leteti ali pluti v

zraku. Pa glejte, že se dobe ljudje, ki jadrajo čez morja, potujejo iz dežele v deželo, se vežbajo v vojaških vajah, vozijo izltnike semtertja, tekmujejo za rekorde in nagrade, in vse to v zraku. Pred polstoletjem bi bil smatran za blaznega proroka, kdor bi izjavil, da pride čas, da bo pol tučata zrakoplovov letalo naokrog, kakor v Rheimsu, celo uro ali še dlje, ne da bi trčili skupaj ali poškodovali koga. Vendar je bila ta umetelnost dosežena, in že se svet začinja oddihavati od svojega začudenja.

Človek si je že skoraj podjarmil zemljo. Zobatokolosne železnice ga vozijo na vrhove najvišjih planin. Puščave si obrača v prid in goljave narejajo plodonosne. Slavni angleški pesnik Byron je rekel pred stoletjem o morju in človeku: "njegovo nadzorstvo se ustavlja na tvojih brežinah", ampak z brežičnim brzojavom in z novodobnimi prekomorskimi parniki je vsa sedmerna morja podvrnil svoji volji. Zrak pa preostaja in se mu še trdovratno upira. Če ima biti aeroplan kaj več nego igrača, mora pluti nele eno uro ali dve uri ali kako gotovo število ur, marveč mora biti brez časovne meje za svojo zrakoplovno trpežnost. Čakati ne sme ugodnega vremena ali lahkih sapic, marveč mora leteti naprej na krilih najmočnejših vetrov. Potniki ne morejo čakati ugodnih dni, niti tovari lahkih sapic. Aeroplan ali zrakoplov mora jadrati vsak dan po časomeru ali kolikor mogoče natančno, preden se lahko poreče o človeku, da je obvladal ali premagal zrak.

In vendar se aeroplan v svojem začnem razvoju lahko primerja več nego povoljno z Wattsovim parnim strojem je s prvotnim parovozom (lokomotivom) in parobrodom. Nepreravno je napredoval izza svojega prvega vzleta in sedaj pač ni več dvoma, da se obdrži. Prenaglo bi bilo trditi v tem veku, ko se premagujejo navidezne nemožnosti, da ne postane prevožnja po zraku tako gotovo dejstvo, kakor je prevožnja po suhem, in da zrakoplov ne bo tako varen in udoben kakor železniški vlak, prekomorski parnik, ali avtomobil — menda varnejši nego zadnji.

Petdeset svačlic ali cigaret za 1c lahko kupiš v Indiji. Ampak vojnja tja stane malo več.

Župan v Marengu, Iowa, je bil odstavljen iz urada zaradi pitja. Če se ta politika udomači, bo morala Iowa voliti vsepolno novih županov jeseni.

Sandwich kot jestivo je imel letos svoj 150. rojstni dan. Stopeneset let je od tega, kar si je angleški grof Sandwich, neumoren kvartopirca, dal po svojem slugi donesti odrezan kos mesa med dvema urezkoma kruha, tako da je bil vstanu nadaljevati igro in jesti.

Vsi angleški listi so podrobno pisali in donášali slike o vesokolskih dneih in nastopih v Chicagu zadnje dni, a nemški listi so to velikansko prireditel "modro" zamočali. Kako že kliče znani naš pesnik Nemcem in drugim narodnim sovragom? "Mi vstajamo — in vas je strah"....

Vsenemci so pričeli na Dunaju prirejati protičeške izgrede. Nemce jezi napredek dunajskih Čehov. Odbor za gradnjo Narodnega doma češkega na Dunaju poroča, da je za to gradnjo nabranih že 400,000 kron. In v prvem okraju mestnem so Čehom ponujali na prodaj pet lepih stavbišč. To je Vsenemce razčlilo. Ampak nič ne pomaga — Slovan gre na dan!

Izseljevanje v Ameriko in druge prekmorske pokrajine je letos mnogo večje nego lani, a še nikakor ne tako veliko, kakor je bilo leta 1907. Hamburška statistika minulega polulelja v primerju z istim časom v letih 1908 in 1907 nam kaže sledeče številke: Leta 1909 — 155449, 1908 — 55676, 1907 — 242283 izseljencev.

Najden milijon. Na kolodvoru v Benevontiju na Laškem so našli v železniškem vozju v bankovcih, v vrednostnih papirjih in v zlatu 1 milijon 700,000 lir. Ker ni bilo nikjer javljeno, da bi bil ta denar ukraden ali izgubljen, domnevajo, da je ta znesek kdo odnesel iz Mesine v času potresne katastrofe.

Moža in sina spravila v blaznico. Iz Budimpešte poročajo: 20 let starega grofa Karola Zaya, sina grofa Nikole Zaya in grofice Margarete Kanlyi so te dni s silo pripeljali v bolnico, češ, da je duševno bolan. Oče njegov je že tri leta v blaznici. Sedaj so pa dognali, da sta oče in sin popolnoma zdrava in da jih je grofica nalašč spravila v bolnico z namenom, da vse premoženje porabi zase. Grofica se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

Zakaj se zemlja suče? Metereolog in fizik prof. Dove je vprašal pri izpitu kandidata, zakaj se zemlja vrti. Kandidat odgovori, da je to poprej natančno vedel, pa se v trenutku ne more več spomniti. "Škoda, škoda," je dejal profesor, "edini človek, ki je to kdaj vedel in še ta je pozabil!"

Napad z bombo. Grajščak Morgador v Naviji na Španskem je povabil več gostov iz okolice k obedu. Komaj so posedli za mize, je počila v obednici bomba. Učinek je bil grozen. Grajščaka s soprogo, hčerke in tri goste

je na kosce raztrgalo, štiri goste smrtno, vse ostale pa lahko ranilo. Zločinca je neznan, sumijo pa nekega najhujšega grajščakovoga političnega nasprotnika v okolici.

Petdesetletnica vladanja črnogorskega kneza. Prihodnje leto proslavi črnogorski knez Nikola 50letnico svojega vladanja. Ob tej priliki se bodo vršile na Cetinju in po vsej Črni gori velike slavnosti. Sodi se, da pridejo na te slavnosti tudi italijanska kraljeva dvojica in več ruskih velikih knezov.

Ogromne padavine in mraz na Francoskem. Ravnatelj pariške meteorološke postaje je izjavil, da tekmo zadnjih sto let ni bilo v tem letnem času nobenkrat tako ogromnih padavin in tako občuten, trajen mraz, kakor letošnje leto. V juniju je bilo zaznamovanih 19 deževnih dni s skupno padavinsko množino 106 milimetrov.

Nemški cilji. "Vladati vesoljni svet, to je po čemer hrepeni nemški duh," je rekel sedanjemu nemški cesar Viljem II. v Cahah dne 20. rožnika 1902. — "Nemčija vkljub Bismarcku še dolgo ni zadovoljna s svojimi mejami. Nemška država še dolgo ni na vrhuncu svoje narodne piramide; Velika Nemčija, Pangermanija jo mora kronati" pravi Otto Delf in svoji knjigi: "Deutschlands Aufgaben als Gross- und Weltmacht."

Velika kneginja Elizabeta ustanovila samostan. Vdova po umorjenem velikem knezu Sergiju in sestra carice Aleksandre, velika kneginja Elizabeta je osnovala nov samostan: "red belih opatinj". Kneginja je že od nekdaj bila velika dobrotnica samostanov in lani je sama hotela postati redovnica, kar so pa sorodniki preprečili. Sedaj je sama ustanovila nov red, ki ima namen pomagati revežem in bolnikom.

Dr. Brendel iz Monakova je izračunal, da so Nemci že leta 1880. spili v tem edinem letu toliko piva, da če bi se istega žlilo v cev, ki bi bila tako debela kakor je bavarski bokal za pivo, — bi ta cev 16-krat obsegla zemeljsko širino. Leta 1892. pa bi se ta cev morala podaljšati še za desetkratno zemeljsko širino, t. j. obsegla bi zemljo petindvajsetkrat.

ZA BELOKRAJINO.

Pod tem naslovom piše ljubljanski "Slovenec":

Ob velikem novodobnem gospodarskem gibanju, ki ga je krščansko-socialna ideja zanetila po vsem Sloveskem in zlasti Kranjskem, ni ostala pozabljena tudi Belokrajina. Tudi tje, došle tako zapuščenosti pokrajini, ki jo je stoletja in stoletja teptalo turško kopito, ki je stoletja in stoletja ječala pod valpetovim bičem krutih graščakov, ki so jo dolga desetletja skubili in neumljeno izmозgavali požrešni, ošabni oderuhi — tudi tje bedni Belokrajini se obetajo končno boljše časi. Ne bo pa lahko delo, dvigniti gospodarstvo Belokrajine, saj leži stoletja ob tleh, saj si ondi narava in neugodni narodno-gospodarski položaj v zvezi z raznimi drugimi slabimi okoliščinami podajajo roke, da tlačijo ubogi narod in mu ne dajo kviku. Treba bo, da se zedinijo vsi merodajni činitelji, privatni in javni, da z združenimi močmi zastavijo vzvod in ne popuste, dokler se jim začepotelo delo ne posreči. In v tem oziru imamo zaznamovati je velpomembne in važne temeljne započeteke.

Pred vsem se je naš vrli novi deželni odbor izkazal tudi za Belokrajino kot pravi, resni in večji prijatelj gospodarskega napredka. Prava šiba božja za Belokrajino je pomanjkanje vode, vsled katere trpijo ljudje in živina in vse gospodarstvo. Dokler Belokrajina nima vode, je vsak napredek skoro izključen. In tu je deželni odbor — ali pravzaprav S. L. S. v deželnem zboru — zastavil prvo svoje delo. Ne misli pa samo polagati malenkostnih obilov na sketele rano z malopremembnimi vodovodnimi napravami, marveč hoče ljudstvu enkrat za vselej pomagati in izvršiti vodovodna dela v tolikem obsegu, da bo njih blagodejnost občutila vsa Belokrajina ter jela rasti in se razviti.

Druga velika gospodarska hiša Belokrajine je nje popolna odtrganost od sveta vsled pomanjkanja vsakršnih prometnih sredstev; tu ni železnice, niti ni pravih cest. Dovažanje in izvažanje blaga je zvezano s tolikimi težkočami, da vsak promet počiva, da ni nikakega obrtništva, da ljudstvo niti tistih malih pridelkov, ki jih ima (vino) in svoje itak maloštevilne živine prodati ne more. Kaj čuda, da je ob takih razmerah ostali slovenski svet prehitel Belokrajino v vsakem oziru, da je Belokranjec postal apatičen, da je izgubil vero v svojo zemljo ter jo je trumoma zapuščati in se seliti v tujino. No, hvala Bogu, tudi tu se obeča temeljit preobrat z novo belokranjsko železnico, za katero si je stekla S. L. S. odličnih zaslug. Več o tej železnici spregovorimo nižje doli.

Zadružništvo, ki se je v novodobnem gospodarstvu izkazalo kot najvažnejši faktor, kot rešitelj kmeta iz krepeljev oderuhov in izsevalencev, in ki je preobrazilo tudi naše slovenske gospodarske razmere in jih bo še bolj, — se v Belokrajini vsled opisane splošne gospodarske misere še ni mogel razviti; toda tudi tu pride skoro od-

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Finančno poročilo K. S. K. J. za mesec julij 1909

Ime, številka in kraj društva.		
1. Sv. Štefana, Chicago, Ill.		\$ 159.30
2. Sv. Jožefa, Joliet, Ill.		328.75
3. Vitezi sv. Jurija, Joliet, Ill.		133.45
4. Sv. Cirila in Metoda, Tower, Minn.		107.05
5. Sv. Družina, La Salle, Ill.		145.65
7. Sv. Jožefa, Pueblo, Colo.		378.90
8. Sv. Cirila in Metoda, Joliet, Ill.		114.85
10. Sv. Roka, Clinton, Iowa.		12.80
11. Sv. Janceza Krstnika, Aurora, Ill.		35.70
12. Sv. Jožefa, Forest City, Pa.		304.80
13. Sv. Janceza Krstnika, Biwabik, Minn.		70.55
14. Sv. Janceza Krstnika, Butte, Mont.		194.65
15. Sv. Roka, Allegheny, Pa.		246.90
16. Sv. Jožefa, Virginia, Minn.		478.00
17. Marije Pomočnice, Jenny Lind, Ark.		40.65
20. Sv. Janceza Krstnika, Ironwood, Mich.		49.15
21. Sv. Jožefa, Federal, Pa.		131.10
23. Sv. Barbare, Bridgeport, Ohio.		47.10
24. Sv. Barbare, Blocton, Ala.		22.35
25. Sv. Vida, Cleveland, Ohio.		294.40
26. Sv. Franciška Sal., Joliet, Ill.		264.15
30. Sv. Petra, Calumet, Mich.		439.85
32. Jezus Dober Pastir, Enumclaw, Wash.		70.55
33. Matere Božje, Pittsburg, Pa.		123.35
38. Sv. Petra in Pavla, Kansas City, Kans.		65.55
39. Sv. Jožefa, Riggs, Iowa.		21.35
40. Sv. Barbare, Hibbing, Minn.		143.35
41. Sv. Jožefa, Pittsburg, Pa.		79.30
42. Sv. Alojzija, Steelton, Pa.		91.55
43. Sv. Jožefa, Anaconda, Mont.		74.50
44. Vitezi sv. Florijana, So. Chicago, Ill.		211.90
45. Sv. Cirila in Metoda, East Helena, Mont.		42.60
46. Sv. Franciška Seraf., New York, N. Y.		38.85
47. Sv. Alojzija, Chicago, Ill.		62.65
49. Jezus Dober Pastir, Pittsburg, Pa.		42.95
50. Marije Sedem Zlosti, Allegheny, Pa.		150.35
51. Sv. Petra in Pavla, Iron Mountain, Mich.		38.10
52. Sv. Alojzija, Indianapolis, Ind.		93.65
53. Sv. Jožefa, Watkegan, Ill.		255.45
54. Srce Jezusa, Chisholm, Minn.		102.40
55. Sv. Jožefa, Crested Butte, Colo.		67.25
56. Sv. Jožefa, Leadville, Colo.		67.25
57. Sv. Jožefa, Brooklyn, N. Y.		79.15
58. Sv. Jožefa, Haser, Pa.		109.10
59. Sv. Cirila in Metoda, Eveleth, Minn.		266.80
60. Sv. Janceza Krstnika, Wenona, Ill.		63.40
61. Vitezi sv. Mihaela, Youngstown, O.		69.05
62. Sv. Petra in Pavla, Bradley, Ill.		17.50
63. Sv. Lovrenca, Cleveland, Ohio.		141.25
64. Sv. Jurija, Etna, Pa.		55.65
65. Sv. Janceza Evang., Milwaukee, Wiss.		106.55
66. Sv. Franciška, Cleveland, Ohio.		30.65
67. Sv. Nikolaja, Steelton, Pa.		39.65
68. Sv. Barbare, Irwin, Pa.		121.25
69. Sv. Jožefa, Great Falls, Mont.		22.30
70. Srce Jezusa, St. Louis, Mo.		69.90
71. Sv. Antona Pad., Goff, Pa.		40.70
72. Sv. Antona Pad., Ely, Minn.		87.40
73. Sv. Jurija, Toluca, Ill.		62.15
74. Sv. Barbare, Springfield, Ill.		69.80
75. Vitezi sv. Martina, La Salle, Ill.		59.15
77. Marije Vnebozvete, Forest City, Pa.		131.60
78. Marije Pomagaj, Chicago, Ill.		89.95
79. Marije Pomagaj, Waukegan, Ill.		96.70
80. Matere Božje, So. Chicago, Ill.		65.40
81. Marije Sedem Zlosti, Pittsburg, Pa.		72.50
83. Sv. Alojzija, Fleming, Kans.		119.25
84. Marije Sedem Zlosti, Trimountain, Mich.		190.35
85. Marije Čistega Spočetja, So. Lorain, Ohio.		24.60
86. Sv. Srca Marije, Rock Springs, Wyo.		23.65
87. Sv. Antona Pad., Joliet, Ill.		79.80
88. Sv. Alojzija, Mohawk, Mich.		52.95
89. Sv. Petra in Pavla, Etna, Pa.		49.60
90. Sv. Cirila in Metoda, So. Omaha, Ne		

K. S. K.

JEDNOTA

Organizovana v Joliet-u, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporovana v državi Illinois 12. januarja 1898.

PRISTOPILO ČLANI.

K. društvu sv. Jan. Krst. 11, Aurora, Ill., 15258 Alojzij Šavor, roj 1883, spr. 4. sept. 1909. Dr. št. 30 članov.
K. društvu sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., 15259 Jurij Stark, roj 1886, 15260 Ivan Nelc, roj 1882, 15261 Šimen Rogel, roj 1882, spr. 3. avg. 1909. Dr. št. 108 članov.
K. društvu sv. Franciška 66, Cleveland, Ohio, 15262 Josip Znidarčič, roj 1876, spr. 7. sept. 1909. Dr. št. 30 članov.
K. društvu sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 15263 Jos. Peruš, roj 1885, 15264 Nikolaj Klein, roj 1881, spr. 5. sept. 1909. Dr. št. 241 članov.

PRESTOPILO ČLANI.

Od društva sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., k. društvu sv. Petra in Pavla 62, Bradley, Ill., 5564 Alojzij Sterbenc, 5. sept. 1909. I. dr. št. 263 čl. II. dr. št. 20 članov.
Od društva sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., k. društvu Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., 311 Frank Hren, 3. sept. 1909. I. dr. št. 262 članov. II. dr. št. 40 članov.
Od društva sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, k. društvu sv. Franciška 66, Cleveland, Ohio, 5229 Josip Perko, 6. avg. 1909. I. dr. št. 137 članov. II. dr. št. 29 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K. društvu sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., 5972 Ivan Zabukovec, 3. sept. 1909. Dr. št. 105 članov.
K. društvu sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., 7071 Ivan Petrič, 2253 Franc Svete, 3588 Franc Skubic, 7. sept. 1909. Dr. št. 202 člana.
K. društvu sv. Janeza Evang. 65, Milwaukee, Wis., 9740 Matija Sedlar, 5. sept. 1909. Dr. št. 103 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 11107 Ivan Jeršin, 13968 Anton Gale, 1. sept. 1909. Dr. št. 83 članov.
Od društva sv. Jožefa 12, Forest City, Pa., 13729 Karol Tavčar, 1. sept. 1909. Dr. št. 238 članov.
Od društva sv. Franciška Ser. 46, New York, N. Y., 10135 Josip Tassotti, 30. avg. 1909. Dr. št. 41 članov.
Od društva Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., 14098 Josip Jakopin, 22. avg. 1909. Dr. št. 39 članov.

PRISTOPILE ČLANICE.

K. društvu sv. Janeza Krst. 13, Biwabik, Minn., 4201 Johana Kariž, roj 1886, 4202 Johana Kariž, roj 1875, spr. 28. avg. 1909. Dr. št. 22 članice.

PRESTOPILE ČLANICE.

Od društva sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., k. društvu Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., 3296 Franca Hren, 3. sept. 1909. I. dr. št. 43 članice. II. dr. št. 1 članice.
Od društva sv. Lovrenca 63, Cleveland, O., k. društvu sv. Franciška 66, Cleveland, Ohio, 2104 Rozalija Perko. I. dr. št. 31 članice. II. dr. št. 11 članice.

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od društva sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 3449 Johana Jeršin, 1. sept. 1909. Dr. št. 35 članice.

ODSTOPILA ČLANICA.

Od društva Marije Čist. Spoč. 104, Pueblo, Colo., 4020 Helena Gačnek, 7. sept. 1909. Dr. št. 40 članice.

JOSIP ZALAR, glav. tajnik K. S. K. Jednote.

URADNO NAZNAKNO GLAVNIH URADNIKOV K. S. K. J.

Vsem slavnim društvom K. S. K. J. kakor tudi vsakemu posameznemu članu(ici) v naznanje:

Več mesecev že se napada podpisane uradnike K. S. K. J. po časopisih. Mirnim potom in s potrpežljivostjo, smo prenašali vse psovke in različna imena, s katerimi se nas je napadalo po časopisih. Ker pa tega ni konca ne kraja, ter se nas neprenehoma napada in blati naša dobra imena, ter krade nam vglad in čast, radi tega smo prisiljeni izdati sledeče svarilo in opomin: Vsako društvo K. S. K. J. ali vsaka posamezna član(ica) naše slavne Jednote, ki sumniči ali zna kako lumparijo ali goljufijo, da jo je kateri izmed podpisanih uradnikov pri K. S. K. J. povzročil ali želel povzročiti, ter tako oškodoval Jednoto, naj se obrne direktno na sodnijo, ter zahteva zadoščanje. Sodnija je prostor, kjer se ima vsak(a) pritožiti in uradnika, ki nepravilno ravna zatožiti. Ne pa po listih blatiti ljudi, ter jim jemati njih ugled.

Radi tega opozarjamo vsako društvo ali posameznega člana(ico), ki bode v bodoče še napadal glavne uradnike Jednote, blatil njih imena ter zlorabljal njih čast, da bode vsako društvo ali posamezen član(ica) izločen iz Jednote; to pa radi tega, ker osebnih napadov, radi katerih trpi naša dobro ime in čast nikakor ne pripuščamo in ne pripoznavamo.

Naj toraj to vsakteri vzame v naznanilo.
ANTON NEMANICH, glavni predsednik.
GEO. STONICH, predsednik nadzornikov.
JOSIP SITAR, nadzornik.
FRANK OPEKA, nadzornik.
JOS. ZALAR, glavni tajnik.
BLAŽ CHULIK, preds. porotnega odbora.

V ODGOVOR POSEBNEMU ODBORU DRUŠTVA SV. PETRA ŠT. 30, CALUMET, MICH.

V listu Glas Naroda z dne 31. avg. smo čitali obširno poročilo posebnega odbora društva sv. Petra 30, Calumet, Mich. Ta odbor piše in zavija v svojem poročilu na take načine, kakor da bi bili sedanji gl. uradniki K. S. K. J. največji lopovi, goljufi in tatovi. Radi tega smo prisiljeni resnici na ljubo nekoliko spregovoriti na to nesramno napadanje.

Očita se nam kot sedanjim gl. odbornikom Jednote slabo gospodarstvo, ter veliko svoto upravnih stroškov. Res je, da stroški so bili za prvo polletje 1909 veliki. Koštati radi pa moramo, da brez stroškov bi ne prišel vun nobeden odbor pretečno polletje, pa naj si bodi še tako dober in praktičen v gospodarstvu. Izdano je fin. poročilo za prvo polletje, ter stroški kakor tudi dohodki so podrobno navedeni. Nikakor ni pravilno, da se nam predbaciva stroške, ki so se plačali tiskarni "Am. Slovenca". Gospod Paul Schneller, kot bivši nadzornik Jednote bi moral sam znati, da ob novem letu ni bilo v glavnem uradu skoraj nikakoršne tiskovine. Znati bi moral, da je bil assement na zadnjem zborovanju povišan, ter da se je morala tudi tiskovina za razpis mesečnega assementa dati tiskati z novo lestvico. Omeniti moramo, da teh assementov se je napravilo toliko, da bodo zdostovali približno za 3 leta. Ravno tako so bile tudi nove knjige za izkaz mesečnega assementa napravljene. Poleg tega je bilo tudi 3000 novih zdravniško-preiskovalnih listov, nove prošnje za vsprejem v Jednoto z novo "tabelo", za vse gl. uradnike je bil izdan pisalni papir in koverti z znakami in mnogo drugih tiskovin, kakor iztisi letnega računa za 1908, umrlji listi, kartice za reklamo itd. Nekaj tiskovine je pridejana v račun še od časa 1. okt. 1908 do 31. dec. 1908. Vsaka najmanjša stvarca je natančno zapisana, toda v finančno poročilo se ne more dejati radi prostora. Drugič je pa odbor nadzornikov, da pregledajo, če so vsi računi v redu ali ne. Tako je vsaj prejšnje čase bilo. Reči pa moramo, da bodo vsi plačani računi hranjeni, ter predloženi na zborovanju v pregled, da se vsakteri lahko sam prepriča, kam in za koga in koliko se je plačalo.

Ravno tako je s knjigami. Na zadnjem zborovanju v Pittsburgu, Pa., je bilo določeno, da se napravijo nove knjige. In če bi tudi ne bilo, bi se morale dobiti, ker jih je bilo potreba. Sedanja računska knjiga je večja kakor vsake banke in je napravljena popolnoma po metodi finančnega poročila, ki se pošilja vsako leto na zavarovalniški oddelek v Springfield. Knjiga je napravljena tako, da se lahko rabi, dokler bode Jednota stala. Napravljena je na ključ, ter se popisani listi lahko vzamejo vun in zopet z novimi nadome stijo. Ta knjiga ima 2000 strani. Po ravno taki metodi so napravljeni imeniški članov in članice. Res se nam vidi cena knjig visoka. Pa premislimo, da te knjige so napravljene, da jih ne bode treba vsake dve, tri ali pet let prepisovati, temveč ostanjejo za vedno le enkrat spisane. Če bode treba več listov v knjigi, se lahko denejo novi; če so kateri listi že porabljeni, se zopet lahko iz knjig vzamejo. Toraj zakaj preje pisati in kričati po listih, dokler se stvari ne vidi in prepriča, kaj je res toliko vredna ali ne?

Gosp. Jos. Dundu se je plačalo \$100 za načrt računске knjige gl. tajnika in za napravno fin. poročila za leto 1908. Dobro Vam je znano, da gosp. Jos. Dundu je prestal biti gl. tajnik s 31. dec. 1908, fin. poročilo pa ni bilo moglo napraviti pred 31. dec. 1908. Toraj po 31. dec. 1908. on ni bil več gl. tajnik in

tudi ni bila njegova dolžnost, napraviti fin. račun brezplačno. Več o tem Vam bode lahko na gl. zborovanju gosp. Dunda sam povedal.

Dalje ta posebni odbor piše o pravdi Dora Tomac, ki so pravnikovi in sodnijski stroški \$144.00, poleg tega pa da je bila plačana tudi še cela usmrtnina. V tem se vidi, kako je temu posebnemu odboru resnica ljuba. Radi tega pa vprašamo ta posebni odbor, posebno pa gosp. P. Schneller-ja, ekspresednika nadzornikov: "Kedo je bil teh stroškov \$144.00 kriv? Sedanji ali bivši odbor? Ni li bila tožba vložena že lansko leto? Niso li bili advokati dobljeni za nastop v tej tožbi še od starega odbora? Zakaj toraj stvari, ki jih ni sedanji odbor popolnoma nič kriv, na njega valiti? Ne znate li, da je te stroške imel še stari odbor? Toda plačati jih je moral sedanji! Gospoda, ne pišite neresnico med svet! Ravno tako je trditev, da se je plačala povrh teh stroškov še cela usmrtnina do cela zlagana. V fin. poročilu med izplačano posmrtnino je označena popolnoma svota, ki se je plačala pooblaščenca Dore Tomac in ta svota je \$485.00 (štiri sto osemdeset pet dolarjev). Zavarovan' pa je bil pokojnik za \$1000.00. Zakaj toraj članom in članicam narekavate neresnico?"

Kakor je neresnično poročilo posebnega odbora, da se je Dori Tomac plačala povrh sodnijskih stroškov tudi cela usmrtnina, tako je tudi neresnično, da je šel gl. predsednik s tremi gl. uradniki v Cleveland na zahtevanje pet hujskačev; kajti pismo imamo dovolj na razpolago, da spričujejo, da ni bilo pet hujskačev, temveč da so bili dobri in zvesti člani društva sv. Vida št. 25, K. S. K. J. Jedno izmed pism je podpisano od nič manj kakor 31 članov, ki prosijo, da naj bi prišel gl. odbor uredit neprilike in nered, ki je vladal taisti čas v imenovanem društvu. Kakor je bilo zmešnjava in nered med člani, tako je bilo tudi v knjigah. Dokaz temu je, da je društvo sv. Vida dne 18. jul. 1909 samo poslalo društvenega tajnika v gl. urad Jednote, da je uredil knjige. Ni toraj resnično, da je bilo samo pet hujskačev, duševnih revčkov, ki so to zahtevali, temveč lepo število treznomislečnih članov društva in Jednote.

Ravno tako ta posebni odbor natolcuje, da je gl. predsednik ob času ko je bil v Clevelandu, gostoval pri blagajniku N. S. P. J. Vprašamo Vas, gospodje posebni odborniki, imate li Vi na Calumet, Mich. na vseh gostilnah zapisano, h kateri Jednoti gospodar dotične gostilne spada? V Clevelandu tega nimajo. Vprašamo Vas, kdo je kriv, da blag. N. S. P. J. ni član K. S. K. J.? Zakaj ni g. Zakrajšek član društva sv. Vida in Jednote? Zakaj nista č. g. duhovnika in več družih krepkih, mladih mož, člani Jednote? Morete li povedati? Mi vemo, zakaj ne.

Skrajno podlo je tudi očitati gl. tajniku Jednote, oziroma \$400 za zamudo časa, Gospod Schneller, kot bivši preds. nadzornikov, se li še veste spominjati, ko ste račune pregledovali ter odobrili bivšim gl. tajnikom tudi \$400 na dan za zamudo časa? Se li morete spominjati, da je bilo vsakokrat gl. tajniku, kadar je bil poslan ali poklican kam po Jednotinih opravkih, plačano za zamudo časa po \$400 na dan? In te račune ste vi dobili v roke in ste jih tudi odobrili kot pravilne. Zakaj toraj je bilo to veljavno, ko ste Vi bili uradnik Jednote? Zakaj so bili računi v redu? Se li še spominjate, ko je kaki dve leti nazaj prišlo pri pregledovanju računov v uradu gl. tajnika do vprašanja in razmotrivanja, če je gl. tajnik opravičen do povrnitve stroškov za zamudo časa po Jednotinih opravkih? Vam je li znano, da je ob onej priliki bivši gl. predsednik John R. Sterbenc rekel, da je, ter da se ne more zahtevati, da bi trpel gl. tajnik svoje stroške, če je kam poklican ali poslan po Jed. opravkih? Zakaj toraj ste odobrili take stroške svoječaso? Da ste jih, je resnica, kajti knjige ne lažejo. Zakaj ravno sedaj godrnjate proti temu? Je li radi tega potreba izvanredno zborovanje? Zakaj niste tega odbili kot preds. nadzornikov, če ste smatrali nepravilnim? Odgovorite nam! Samo radi tega ne, ker je bila pravična odškodnina. Ni li temu tako? Uverjeni smo, da če bi bili Vi še danes med gl. odborniki; bi tudi sedaj ne oporekali.

Čemu so potrebovali 2 tajnika pri obravnavi? To je vprašanje, ki ga Vam ne moremo odgovoriti, svetujemo pa, da vprašate one članе društva sv. Štefana, Chicago, Ill., ki so tožbo vložili zoper gl. uradnike Jednote. Oni, ki so tudi II. tajnika tožili, Vam bodo tudi vzrok, zakaj so ga tožili, povedali. Kaj sta delala člana pravno-prizivnega odbora Chulik in Gosar ob času nastopa urada, Vam svetujemo, da pogledate pravila stran 35, člen XII.

Gospodje posebni odborniki nazivljate nas hinavce in hipokrite. Naj Vam bode povedano za vselej, da sedanji odbor Jednote ni sestavljen iz hinavcev in hipokritov, temveč iz pravičnih članov K. S. K. J. Sedanji odbor ne skriva nobene stvari, temveč vse kar je storil je v glasilu objavljeno. Vsi stroški in dohodki so natančno podani v fin. poročilu. Nadzorniki so vse račune pregledali in jih odobrili. Če je kaj nepravilnega, se bode obravnavalo na gl. zborovanju Jednote. Kaj več zahtevate od nas? Zakaj se nas nazivlja hinavce in hipokrite? Namigavate članom(icam), kakor tudi ostalemu svetu, kakor da smo sami tatovi, goljufi itd., ter da delamo za svoje lastne žepce. Če smo kaj zakrivali ali nepravilnega napravili, zakaj nas ne postavite na zatožno klopo? Zakaj ne iščete pravice tam, kjer se deli? Zakaj blatite gl. uradnike Jednote po listih? Zakaj kradete nam dobra imena? — Jedna sama oseba zamore vzeti človeku dobro ime, toda nazaj ga ne more dati 1000 ljudi. Gospod Schneller, zakaj ravno sedaj, ko ste vi iz urada, imate vse druge uradnike za "nepridne" uradnike? Zakaj ravno sedaj, ko niste v odboru, pišete, da se denar ne sme plačevati za stroške ravno take, kakoršne ste Vi svoječaso sami odobravali? Kje je toraj hinavstvo doma? Dolgo časa ste se skrivali, ter ste se bali priti z imenom na dan. Toda prisilil Vas je dnevnik Glas Naroda, da ste pokazali Vašo barvo. Radi tega je ravno pravilno, da ste prišli na dan. Čemu svetu je znano naše slabo gospodarstvo pri Jednoti; Vaše dobro pa pride sedaj na vrsto. Tako bodo tudi potem člani in članice znali soditi, kje je resnica, ko bode pojasnjeno tudi Vaše dobro gospodarstvo, kot bivšega predsednika nadzornikov; potem bodo člani in članice tudi znali, zakaj se Vam gre. Bojite se, da bi ne prišlo v javnost tudi o Vašem gospodarstvu, radi tega delujete na vse pretege, da bi uničili sedanji gl. odbor. Toda prepreno je. Poleg našega slabega gospodarstva naj člani in članice tudi Vaše dobro spoznajo in potem sodijo in odločijo. Če pogledate fin. poročilo za prvih 6 mesecev l. l. sprevideli boste, da je precejšnja svota plačana za dolg iz leta 1908. Toraj kot dober gospodar, zakaj niste tega poravnali, marveč denar nakopičili v blagajni, nam pa pustili veliko dolgov? To je bilo samo radi tega, da ste pokazali veliko denarja, ne meneč se za dolg, ki je za poravnati. Imeli ste program že pred izročitvijo Vašega urada napravljen, katerega hočete sedaj izpeljati. Znano nam je bilo Vaše mnenje. Vaš namen je bil, denar skupaj in stroške naj poravnati novi odbor; mi bomo imeli čiste roke, in jih bomo napadali, ko bodo poravnali stroške za nami; s tem bomo pokazali javnosti njih slabo gospodarstvo. Se li veste še spominjati, da ob času izročitve odbora novim uradnikom ni hotel sedanji odbor sprejeti knjig, dokler niste že pod zaključeni račun zapisali, da ob novem letu 1909 je za izplačati svota \$16,000.00 (beri: šestnajst tisoč dolarjev) samo posmrtnine? Kje so bili pa še drugi stroški?!

Gosp. Schneller, kot "vzoren nadzornik" in dober gospodar, kako je vendar prišlo, da ste več posmrtnine dedičem izplačevali, kakor je bil pokojnik zavarovan? Kot dober nadzornik in še celo predsednik nadzornikov bi morali kaj takega znati in pronañti — ne pa slabim sedanjim gospodarjem Jed. pustiti, da je ta pronañel Vašo radodarno dobro gospodarstvo. Čitajte v fin. poročilu za prvo polletje: Povrnjeno od preveč plačane posmrtnine v letu 1908 — \$10.00. V Vašem poročilu pišete, da jednočko se jako lahko zapíše. Dokaz Vam tukaj, da je res tako. In tudi ničlo poleg. Dokazano je tukaj, da tako je napravil stari odbor. In Vi, kot pregledovalec računov in dober gospodar, ste to z lastnoročnim podpisom potrdili. Toraj pometajte pred svojim pragom, potem pridite še pred kacega drugega.

Znano Vam je tudi, gospod Schneller, da ste leta 1907 kupili za \$15,000.00 (beri: petnajst tisoč dolarjev) obveznic (Gold Bonds), katera svota bode Jednoti vplačana šele leta 1929. Ste li Vi, g. Schneller, kot preds. nadzornikov vprašali vsa društva K. S. K. J.; ste li vprašali vse članice(ice), če smete to napraviti? Vzemite pravila v roko, ki so bila veljavna in ne popravljena ob času Vašega gospodarstva, ter nam pokažite točko, kje se Vam dovoljuje Jed. denar rabiti za kake obveznice (bonds)? Kdo Vam je dal dovoljenje k temu? Ne li Vaše samovoljno gospodarstvo? Kje ste dobili dovoljenje, naložiti denar na obveznice in za dobo 22 let? So Vam li to vsa društva dovolila? Vam li dovoljujejo pravila K. S. K. J.? Ne! In stokrat ne! Nobene špekulacije Jednotine pravila ne dovoljujejo, zapomnite si to dobro! Če je bilo to dobro gospodarstvo, o tem naj člani(ice) sodijo sami. Zakaj niste denarje naložili na državne note, ki so vedno veljavne? Zakaj ga niste posodili na posestva, kakor pravila določujejo, na prvi "mortgage" proti jedni polovici prave vrednosti?

Veste li, gosp. Schneller, da je bilo v Waukegan, Ill., na 9. gl. zborovanju določeno posojilo \$4000.00 slov. cerkvi v Forest City, Pa., ki je danes plačana in njih fara šteje do 500 članov(ic) K. S. K. J., toda Vi niste privolili v posojilo, kljub temu, da je bilo določeno na gl. zborovanju, Vi se niste ozirali na določbo gl. zborovanja. Kdo je toraj delal svojeglavno? Niste li iskali vse različne stvari, samo da ste odbili oziroma zavlekli stvar tako daleč, da je posojilo sploh izostalo?

Kako pa ste ostale svote posojevali na druga posestva? Vprašamo Vas za danes samo: Pripoznavate li, da ostala posojila so posojena v soglasju s pravili? So li vsa posojila napravljena proti jedni polovici prave vrednosti? Pripoznavate li, da je denar Jednotin v resnici posojen le na ona posestva, kakor se je poročalo v fin. poročilu? Odgovorite nam samo to! — Vse te stvari Vam hočemo dokazati na zborovanju. Potem bomo videli in sodili pravo, dobro in nedobro gospodarstvo.

S tem smo članom in članicam K. S. K. J. podali malo podatkov, ter

prosimo, da naj vsak stvarco točno in pazljivo prečita in potem sodi sam. Sprevidel bode vsaki(a), zakaj se gre nekterim gg. Če pa kateri izmed članov ali članic dvomi, naj bode povedano, da gotovi gospodje se bojijo sedanjega odbora le radi tega, ker znajo, da bode ravno ta slabi gospodarski odbor pronañel zastarele napake in nepravilno gospodarstvo in isto tudi članom in članicam obelodanil.

Toliko toraj gg. iz Calumeta v pojasnilo, članom in članicam K. S. K. J. pa v presojo.

Bilježimo z bratskim pozdravom

GLAVNI ODBOR K. S. K. JEDNOTE.

V ODGOVOR G. J. R. STERBENZU, BIVŠEMU PREDSEDNIKU K. S. K. JEDNOTE.

V "Clev. Ameriki" z dne 3. sept. t. l. ste med drugim omenili, da se je izplačalo za nova pravila Jednote čez \$1,000.00 (reci: en tisoč dolarjev). Odgovarjam, da je to neresnica.

Vaša dolžnost, kot predsednika Jednote, je bila, da preskrbite pravila in tiskovine novemu odboru. Ako bi pa Vi bili naročili toliko število pravil kakor smo jih mi morali, bi ista stala gotovo mnogo več. Se-li več ne spominjate, ko ste leta 1903 plačali tiskarni "Glasnika" na Calumetu svoto \$175.00 (beri: sto sedemdeset pet dolarjev) za borih tisoč izvodov jed. pravil? Toraj ste jih plačali kos po 17½c. Ako bi se za 15,000 kosov sedanjih pravil računalo po 17½c kos, bi bili mi morali plačati za nje ogromno svoto \$2,625.00 (beri: dva tisoč šeststo petindvajset dolarjev).

Nadalje omenjate, da sem jaz kupil svet za Jednotin Dom za svoto \$3,200 ter da nisem vprašal društev za dovoljenje.

Gosp. J. R. Sterbenz! Ali se ne spominjate več, ko sem bil poleg Vas stal na X. gl. zborovanju, ko so se čitala pravila; takrat ste menda prezrli tokčo 6, na strani 44, ki je kot sledi: "Glavni urad Jednote naj preskrbi predsednik".

Omenjate, da nisem vprašal društev, ako smem kupiti zemljišče. Na to odgovarjam: Jaz sem se posvetoval o tej zadevi z gl. uradniki, ki so bili na X. gl. zboru Jednote pravilno izvoljeni. Ker je odbor izprevidel, da je to dobra in koristna stvar, mi je to dovolil. Toraj nisem samoglavno delal.

Vprašam pa Vas, kot bivšega predsednika, sledeče: Ali ste Vi vprašali posamezna društva in članice za svet, ko ste posejevali denar na zemljišča in kupovali "gold bonds", ne oziraje se na pravila Jednote, ki pravijo, da se denar sme le posoditi na zemljišča, in to le proti jedni tretjini prave vrednosti, ter le na prvi "mortgage"? Pogledjte pravila bolj natančno, da se prepričate!

Predbacujete nekemu jolietkemu delegatu, da je isti morda mislil govoriti o zadevi Jednotinega doma na konvenciji. Ni bil to le en delegat, pač pa je bila oddana resolucija o tej zadevi gl. odboru na konvenciji, ki jo je menda po Vašej zapovedi ignoriral. Tudi niste dovolili na jasno drugim važnim stvarim, ki so bile poslane od društva sv. Vida št. 25, K. S. K. J., Cleveland, Ohio.

Pravite med drugim, da smo se mi bali, da ne dobimo odborov na konvenciji.

Da stvar sami po sebi sodite, je bil že takrat dokaz, ko so se razposlali cirkularji iz Ashland, Wis., da se naj izpleje "Ijulika" iz naše Jednote. In to se je tudi zgodilo.

Blagovolite to uvaževati!

ANTON NEMANICH, predsednik K. S. K. J.

Doktor Ivec OZDRAVLJA
Moške in ženske

specialist za ženske in otroške bolezni in operacije, On hitro in zanesljivo ozdravi vsako bolezen moških in žena, ako je to sploh mogoče.

Bolezni na pljučih, prsih, želodcu, črevih, ledvicah, jetrih, mehurju, grlu, nosu, glavi, prehodu utripanje in boleznii srca, nadohu, kašelj mrzlica, težko dihanje, nečisto in pokvarjeno kri, oglebnje, lišaje, hraste in rane, kamenje v želodcu in mehurju, appendicitis, boleznii na očeh, itd.

Zdravniški svet zastojni in strogo zaupno.

Opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku ali pridite k njemu, in on Vam bo dal izvrstna zdravila. Adresirajte pisma tako:

DR. MARTIN J. IVEC,

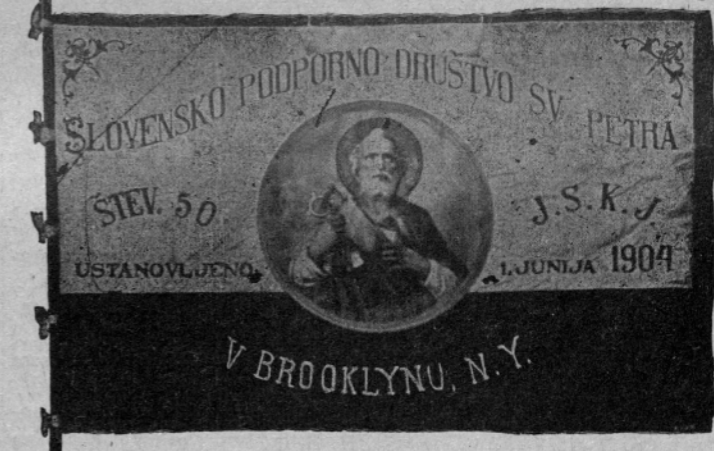
900 N. CHICAGO STREET,

JOLIET, ILLINOIS.

JOHN N. GOSAR CO.

5312 Butler St. Bell P. one, Fisk 1090 J. Pittsburg, Pa.

Se priporočam sl. društvom za naročila ZASTAV, znakov (Regalij), gumbov, šarp, slik, okvirov, knjig, kap, klobukov, itd. Pečati vsakovrstni, itd. Prva in edina slov. tvrdka v Amer.

KRASNI MOLITVENIKI PO ZELO NIZKI CENI

POZOR! POZOR!

Bliza se sezona balov in domačih veselici. Skrbeti je treba, da bo zdrava pijača v dno pri roki. In to je gotovo

SLOVENSKI POP

ki ga izdeluje znana slovenska tvrdka

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott Street, Joliet, Ill.

Chicago tel. 2272, N. W. 480. Ob nedeljah N. W. 344.

Kranjski pop je najizvrstnejša pijača proti žeji, bolj okusna in hladilna nego katerakoli druga. Tokusite ga rojaki in rojakinje in prepričani boste, da trdimo zgolj resnico. Nadalje izdeluje ista družba raznovrstne sladke pijače v steklenicah, ki so vredne vsega priporočila. Rojaki podpirajte domače podjetje in držite se gesla:

SVOJI K SVOJIM!

Rodoljubi z dežele.

IV. Baloh.

Po gostilnah trga M. so viseli plakati deželnega slovenskega gledališča in naznanjali, da se igra prihodnje nedeljo narodna igra "Reveček Andrejček" in da bo rodoljube iz dežele popeljal k predstavi poseben vlak. Kar je bilo narodno-čutečega občinstva, je živahno razpravljalo že par večerov v gostilni "Pri Triglavu", ali bi šli k predstavi ali ne. Mnenje je bilo različno, eni so bili za, drugi proti. Mlajši so bili vsi navdušeni, stareji pa bolj praktični, češ, da je stvar predraga, da je predelec itd. Tu pa je vstal Zdravko Mavsar, domač sin premožne trgovske rodbine, da bi bila sramota za trg, če bi nobeden ne šel, da bodo šli še iz sosednjih vasi, da, če nobeden starejših ne gre, da gredo pa mladi sami.

"Tako je," pritrtili so Zdravkoti učitelj Ivan Pika, poštna upraviteljica Malči in učiteljica Milka. To je navdušilo mladega Zdravkoto, zato je še pristavil: "Mi moramo kaj žrtvovati za narodne namene, sicer je pa potrebno, da kam gremo, da se nam bo malo obzorje razširilo."

"Da se nam bo obzorje razširilo," je dejal Pika, "tako je prav."

Starejši učitelji, vsi že oženjeni, so molčali; mislili so si pa, da iz tega itak nič ne bo. Učiteljica Piko je sicer malo skrbelo, kako bo s finančnim vprašanjem — imel je namreč na mesec samo 66 kron in 66 vinarjev plače, tako da pri najboljši volji ni mogel shajati, a on je moral biti zraven, zato si je mislil in potolažil, kakor že večkrat, z besedami: "E, bo že kako!"

Javna tajnost je namreč bila, da sta se učitelj Pika in mlada poštna upraviteljica zelo rada videla, nasprotno pa tudi Zdravko in učiteljica Milka. Sicer ni bilo na stvari prav nič hudega, a kamor je šel Zdravko, vselej je dobila razglednice — in sicer z verzi — gospiica Milka, in kadar je šel učitelj Pika v Ljubljano, pa upraviteljica Malči. Ker so starejši učitelji za to razmerje vedeli, zato so si mislili, naj bodo rajše sami, se bodo še boljše zabavali.

A Zdravko, dasi je bil že enkrat na vojaškem naboru, še ni bil samostojen. Imel je dobrega očeta, a strogo mater. In Zdravko, dasi je bil edini sin svoje matere, ki ga je iskreno ljubila, ni smel ničesar storiti brez njene vednosti. Zato je tudi to povedal materi, kam da gredo v nedeljo.

"Kdo bo še šel?" vprašala je stroga mati.

Tedaj je Zdravko povedal nekoliko boječ, ker je vedel, da to materi ne bo všeč.

"Bom šla pa se jaz," je odgovorila kratko in krepko, "samega te pa ne pustim."

To pa Zdravkoti ni bilo všeč; pa mislil si je, do nedelje si bo mati že še premislila.

Načrt je bil torej določen, da gredo. A poštna upraviteljica je imela en pomislek: s posebnim vlakom se ne more peljati, ker mora popreje pošto oddati za navadni vlak. Tedaj bi bilo le to mogoče, da bi šli z navadnim vlakom, ki pa ponoči ne gre nazaj, torej bi morali iti nazaj drugo jutro, v mestu prenočiti, a vlak pride prepozno, ob osmih mora biti učitelj v šoli, ona pa v uradu. To je skrbelo tudi Zdravkoto. Da bi šli vsak zase, to ne gre.

"Veste kaj, gospodična," je rešil zagonetko Zdravko, "z vozom gremo. V gradu najamemo voz, prostora je za šest oseb, pa se prijetno vozimo v mesečni noči in gremo nazaj, kadar hočemo."

"Dobro," je rekla upraviteljica.

"In še bolj smo sami zase," je pristavil Pika.

"Tako je," so pritrtili vsi.

Zdravko se je koj napravil v grad po voz in dobil ga je. V nedeljo ob štirih mora biti pred Mavsarjevo trgovino.

Ko je gospa Mavsarjeva zvedela, da se bodo na vozu peljali, je pa rekla Zdravkoti: "Veš kaj, Tine," tako ga je ona po domače nazivala, "prostora imate dovolj, šla bova tudi midva z očetom, da vsaj ljudje ne bodo mogli kaj reči."

Ni bilo to Zdravkoti posebno všeč, a ker je svojo mater ljubil, se je udal. Gospod Mavsar je bil suh človek redkih besedij, popolno nasprotje svoje zakonske žene, a mož dobrega srca, ki je vse tako storil, kakor je ona hotela. Ko mu je torej pri obedu povedala, da bodo šli v nedeljo v gledališče in da bo šel tudi on z njimi, tedaj je bil zadovoljen; ko bi pa ona dejala, da bo on doma ostal, bi bil pa tudi s tem zadovoljen. Torej zdaj je bilo določeno, da gre iz trga M. šest rodoljubov k predstavi v Ljubljano, da se jim razširi obzorje.

Nedelja je prišla. Bil je lep spomladanski dan. Ob štirih popoldne so zapaketal konji in pred Mavsarjevo hišo se je ustavil lep grajski brig.

Gospoda se je sešla v Mavsarjevi hiši. Spili so za pot še vsak kozarec vina, gospa Mavsarjeva pa si je za priboljšek v košarico vzela pečeno pišče in kos pogače.

Na voz je sedel najprej gospod Mavsar, za njim gospa. A gospa — oprostimo ji to, teža njenega obirnega terlesa je bila precej nad 90 kg. — je

sedla nasproti svojemu soprogu, in voz se je nagnil na levo stran. Zraven je sedel učitelj Pika in nasproti poštna upraviteljica, zraven nje Zdravko in nasproti Milka. Pa ni jim bilo tako všeč. Še enkrat so šli doli in poizkušali zdaj tako, zdaj tako, a ravnotežja niso mogli narediti, zato je ostalo tako, kot so se vsedli prvotno.

Bič je zažvižgal, konji so poskočili in rodoljubi so se zagugali na vozu. Na cesti se je zbralo nekaj otrok in deklet, ki so z ruto tiščale svoja ustna.

Voznja je bila prijetna. Po lepi, gladki cesti je tekel voz.

"V dobrih dveh urah bomo doli," je dejal Zdravko.

"Če bo vedno tako vozil, kot sedaj," je odgovorila gospiica Malči, "bomo še preje."

In tako je šlo naprej v prijetnih pogovorih in smehljajih. Molčal je le gospod Mavsar in mirno kadil svojo smodko. Hudo mu je bilo, ko so mu povedali, da v gledališču ne bo smel kaditi, zato si jih je zdaj privoščil med vožnjo kar eno za drugo.

Prišli so v mesto, v znani gostilni izpregli in naročili vozniku, naj bo ob 11. uri zvečer pripravljen za odhod. Bilo je še dobro uro do predstave. Treba je bilo najprej kupiti vstopnice. In kupili so jih, ne sicer prvih sedežev, pa tudi zadnjih ne, kajti gospa Mavsarjeva je vedno hotela pokazati, da ima precej pod palcem.

Ker je preostajalo še časa kakke pol ure, šli so v bližnjo gostilno na kozarec piva. Ko so videli dijaške trume iti v gledališče, so se pa vzdignili tudi rodoljubi in šli in zasedli sedeže v parterju. Bili so skoraj prvi razun dijaštva. Gospa Mavsarjeva je zasedla sedež v sredini poleg svojega moža. Na glavi je imela velik slammik. Na levi in na desni sta sedela druga dva para. Gledališče se je jelo polniti. Za gospo Mavsarjevo je zasedla sedež mala guvernantka, ki se je na glas pritoževala, da ne bo nič videla vsled velikanskega slammika. Zdravko je slišal te pritožbe in spomnil svojo mamo, naj slammik doli denč, ker bo silno vroče. In mati je storila tako. Pritožbe sicer ni slišala, in ko bi jo, tedaj bi gotovo ne ustregla.

Predstava se je pričela. Zagrinjalo se je dvignilo in Andrejček je na odru tako lepo zabrenkal — kot je mislil gospod Mavsar, pa je imel le vrvice na svojih citrah, ne pa strun — in zaven je tako ginljivo pel, da se je celo gospodu Mavsarju tako milo storilo, da je na koncu Andrejčkovega petja na glas vzkliknil: "Revež", da so se vsi okolu sedeči spogledali. Prišlo je življenje na oder. Nastopil je komik Anže in povedal marsikako smešno. Velik kos kruha je imel v roki in gospa Mavsarjeva se je na glas zakrohotala, da so se stresli vsi njeni udje. Izposodila si je kukalo in Anžeta vzela na piko.

Posodila je kukalo še soprogu, rekoč: "Poglej ga no, kakšen je." On pa ni vedel, kaj z njim početi. Minilo je prvo dejanje. Dijski so udarili in strahovit plosk in tudi gospa Mavsarjeva je udarjala počasi, a mogočno, kar se je dalo, gospod Mavsar pa je držal kukalo v rokah.

Godba je zaigrala. Zdravkoti je kar nože privzdigovalo, tako lep valček je bil. Oba para sta bila zadovoljna in marsikaka lepa besedla je padla.

Prišlo se je drugo dejanje. Nastopil je možati Jeklen, neumni Anže, domišljivi Noran in mehkočuteča Franica — vse je bilo lepo.

"Čisto tako je, kot tam, kjer sem jaz doma," je rekla gospa Mavsarjeva. Mislija je, da jo poslušajo njen soprog, on je pa sladko — spal in še vedno držal kukalo v rokah. Dejanja je bilo konec. Buren plosk. To ga je vzbudilo in ko je videl, da vse toleže z rokami, je pa še on parkrat udaril.

"Mora že tako biti," — tako si je mislil. Nastal je odmor. Nekateri so vstali in šli vun. Gospod Mavsar je vprašal svojega sina, kam da gredo, ali je že ven, pa toliko so plačali.

"Kadit gredo ali pa pit," bil je kratak odgovor.

In tudi gospod Mavsar je šel za drugimi. To mu je dobro dela smodka in časa pive. Najraje bi bil tu ostal in ne gledal tistega prerivanja-gori na odru. A pozvonilo je — in šli so gledalci nazaj. Tudi gospod Mavsar je šel, pa ne rad. Vprašal je Zdravkoto, koliko časa bo še trajalo in dobil je odgovor, da so še tri dejanja.

"Oh, kdaj bomo doma," tako je vzkliknil gospod Mavsar.

Dejanje se je nadaljevalo. V gledališču je bila neznozna vročina. Nešteto krat si je z robcem že obrisala pot gospa Mavsarjeva. Minilo je tudi tretje dejanje. Tedaj pa tudi ona ni mogla več obstati — in je šla se nekoliko oddahnit na zrak. In ker je šla ona, je šel tudi on. Silno mu je bilo dolgčas in kesal se je že, da je šel. A mirno in tiho je potrpel. Ko je zvonec poklical gledalce nazaj, šla je gospa Mavsarjeva, on pa je ostal in naročil še eno steklenico pive. Igra se je že pričela, on pa je še kadil in pil. Bil je razun postrežnice sam v buteju — in bilo ga je skoro sram. Zato je šel nazaj na svoje mesto. A ker je imel v sredini sedež, je morala

radi njega vstati in se umakniti cela vrsta drugih gledalcev, kar je izzvalo občno nevoljo.

Igra je bila končana. Živahni živoklici so doneli po gledališču in tudi Zdravko in Pika sta navdušeno ploskala.

"To je bil užitek," je dejal Pika. "Ti je všeč, brate, kaj ne," mu je odgovoril Zdravko, "kaj ne, še bomo šli."

In oblekli so se v garderobi in šli v gostilno, kjer so imeli voz. Tam je bila pripravljena okusna večerja.

"Pozno je že, kdaj bomo doma," je dejal gospod Mavsar. "Hitro poverčujemo, potem pa gremo," mu je odgovorila.

"Kaj ne, gospod, to je bilo lepo," je rekla gospiica Milka.

"Tako, tako," je bil kratak odgovor. Večerjali so dobro. Tedaj je pa gospa odprla še svojo košarico in vsakemu nekaj podelila. In tudi to so pospravili.

"Naprezil" tako je včela gospa vozniku, ki je v kotu mirno sedel že cel večer pri svojem vrčku ter se jezil, da jih toliko časa ni nazaj. Ura je odbila že enajst.

"Ah, gospiica, to bo prijetna mesečna noč," je dejal Zdravko gospiici učiteljici.

"Nikoli ne bom pozabila današnjega večera," mu je ljubko odgovorila Milka.

In vsedli so se na voz tako kot prej.

Lepa je bila vožnja ob luninem svitu in prijetna. Gospa se je zavila v svojo ogrinjajo in mislija, kaj so posli delali ta čas doma, če je vse v redu, gospod je držal v svoji roki tlečo smodko in mirno spal spanje pravičnega, mladi svet pa se je po svoje zabaval, zdaj je povedal ta eno, zdaj drugi, vmes pa je Zdravko na tihem zapel kako narodno.

Bilo je še eno uro do doma. Tedaj so zavili na klancu ob gostilni "Pri Sokolu" navzgor in videli, da gori v gostilni še luč. "Ustavite," je zaklical Zdravko.

In voz se je ustavil. Zbudili so gospa in gospi, ki je tudi malo zadremala in rekli, da gredo še na kozarec vina. Hočeš-nočeš sta se na on in ona udala tembolj, ker so rekli, da gredo takoj naprej. Voznik je počakal zunaj, gospoda je šla v gostilno. Notri so sedeli trije mladeniči in peli hrvaške pesmi. To je Zdravkoti in Piko silno navdušilo. Takoj so bili prijatelji. Tuji so rekli, da so hrvaški dijski in da potujejo. Gospa Mavsarjeva jih je sicer malo po strani pogledala, pa ker so govorili hrvaško, so morali biti že Hrvatje.

Zdravko je naročil vina in prisedli so k skupni mizi. Začeli so peti in govoriti. Zdravko je napil bratom Hrvatom, Pika pa hrvaško-slovenski vzajemnosti. Navdušeno se je razlegala pesem: Lepa naša domovina...

Zunaj je voznik slonel na kozlu in se jezil.

Vrstil se je govor za govorom. Gospa je bila že vsa nejevoljna in sita teh pridrig, trikrat je že rekla, naj gredo, pa vse ni nič pomagalo. Tedaj je vstal Pika ter predlagal, da naj se kaj daruje za družbo sv. Cirila in Metoda. Soglasno sprejeto. Prvi je vrgel krono Zdravko, drugo gospa, tretjo gospod, drugi nekaj desetice, Hrvatje pa nekaj drobiza.

"Poslali bomo pod naslovom "Rodoljubi z dežele" upravnistvu lista X," je rekel Pika.

"Tako je," potrdil je Zdravko. "Živio delo za narod!"

Voznik je prišel vprašati, če bodo šli, ali če hoče konje v hlev djati.

"Takojo gremo," so rekli trije. Zdravko pa je šel v kuhinjo in naročil še kuhane vina. Poslavljali so se dolgo in zahvaljevali drug drugemu. Slednjič so zasedli vsi razun Zdravkoto in Pike.

Voz je čakal. Tedaj priletel Pika ven in zakliče: "Kuhano vino je na mizi. Gospoda še trenotek, pa gremo."

Tedaj so zopet stopili z voza in šli nazaj v gostilno. Pogreli so se — in Zdravko je plačal račun.

Konji so potegnili in voz je zdrčal po klancu nizdoli v temno noč.

Bilo je že davno po polnoči. Na nebu je plavala mogočna luna in Zdravko je delal verze na njo, Pika mu je popravljaj, gospiice so se smejale. Naposled je vse utihnilo. Ko so se bližali domu, se je slišalo le še glasno smrčanje gospiice Mavsarjeve. Kratko so se pred hišo poslovili in zahvalili drug drugemu. Noč je bila kratka, zlata zora je vstajala že za gorami.

Mavsarjeva trgovina drugi dan ni bila tako zgodaj odprta kot drugokrat, in dekla je godrnjala, da že celo uro stoji kava na ognjišču, učitelj Pika je zaspal in prišel s hitrimi koraki se opravičit vodji, pošta je bila ob osmih še zaprta in orožnik je že cel četir ure korakal gori in doli in se jezil nad farno uro, da ne gre nikoli prav, gospiica Milka pa se je opravičila, da ne more v šolo, ker ima silen glavobol.

A kaj to, ampak njim se je razširilo obzorje.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —
HAVANA IN DOMAČIH SMODK
Posebnost so naše
"The U. S." 10c. in "Meerschaaum" 5c.
Na drobno se prodajajo povsod,
na debelo pa na
108 Jefferson Street. Joliet, Ill.

Vina na prodaj

Naznanjam rojakom, da prodajam naravna vina, pridelek vinograda

"Hill Girt Vineyard"

Dobro vino od 35c do 45c gal. staro vino po 50c gal. Riesling vino po 55c gal. Sladki most, 34 steklenic za \$5. Fino muškatal vino po 40c gal. Na zahtevanje pošljem uzorce. Vse naročila pošljite.

Stephen Jakše,

BOX 77.
Crockett, Contra Costa Co., California

Angleščina brez učitelja,

po navodilu:
Slovensko-angleške slovnice,
Slovensko-angleškega tolmača in
Angleško-angleškega slovarja.
Vse tri knjige v eni stane le \$1.00 in je dobiš pri

V. J. KUBELKA & CO.,
9 Albany St. New York, N. Y.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste kje je dobiti najbolje meso po najnižji ceni? Gotovlo V mesnici

J. & A. Pasdertz

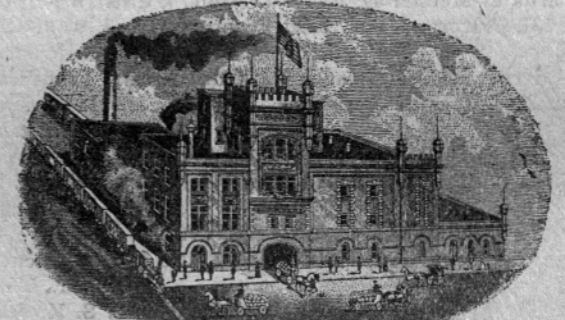
se dobijo najboljša sveže in prekaljena klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite toraj in poskusite naše meso.
Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.
Ne pozabite toraj obiskati nas v našej novi mesnici na voga Broadway and Granite Streets.
Chic. Phone 4531. N. W. Phone 1113

POZOR, ROJAKI!
urejeno
Moderno gostilno
National Buffet
v katerej bodem točil najboljšo porterjevo pivo, izvrstno žganje, domače vino in prodajal dišeče smodke.
Prodajam premož.
ANTON T. TERDICH,
203 Ruby St.
N. W. Phone 825. Joliet, Ill.

Pozor Rojaki!
Kupite si farne v North Dakoti in Montani potem bodete neodvisni v par letih.
Pridite k nam, da se pomenimo.
M. B. Schuster
Young Building.

FRANK MEDOSH
9478 EWING AVENUE, VOGAL 95th ULICE, EN BLOK OD SLOVENSKE CERKVE SV. JURJA SO. CHICAGO, ILL.
Gostilničar.
Izdeluje vsa v notarska dela, prodaja šif-karte ter pošilja denar v staro domovino vestno in zanesljivo.
Poštena Postrežba vsakemu. Telefon 123, South Chicago.

Anton Nemanich & Son.
1002 N. CHICAGO STREET
205-7 Ohio St. JOLIET, ILL.
Prvi slovenski pogrebniški ZAVOD IN KONJUSNICA
Chicago Phone 2278 N. W. 416
Priporoča se Slovencem in Hrvatom od vseh svečanostih kot krstih, porokah, pogrebih i. dr., ter imam na razpolago dobre konje in kočije po zmernih cenah. Na vse pozive, bodisi po dnevu li po noči se točno ustreza.
PRIVATNA AMBULANCA.
Stanovanje 1000 N. Chicago St. N. W. Phone 344.

JOLIET CITIZENS BREWING CO.
— N. COLLINS ST., JOLIET, ILL. —

Pijte "Elk Brand" pivo
Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklinical

ZNAK NEVARNOSTI.

Malo ljudi postanejo žrtev boleznih kar naenkrat, ampak človek se slabo počuti predno ga bolezen bolj napade, za to se taki znaki nevarnosti kaj radi prezro. Taki slučajji so

naravni znaki nevarnosti

Ti so: bolečine, želodčni neredi, zaba sanost, slabost, a navadno tudi izguba okusa. Ti neredi nas opozarjajo, da nekaj ni prav. Pametni ljudje ne zamernarijo teh opominov, ker vedo, da se lahko pripeti kaj bolj nevarnega; vendar se pa nevarnost lahko prepreči brez posebne sitnosti, ako se posluša dober svet in se začne rabiti

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To zdravilo hitro deluje. Okrepča želodčne stene in živce, da delujejo redno; ako je pa kaka bolezen v želodcu je hitro ozdravi. Stori vam kar drugo nobeno zdravilo na svetu ne naredi.

Daje zdrav okus, stori prebavnost, pospeši sladko spanje, krepča živce in mišice, čisti kri, daje zdravo barvo obraza, krepča energijo, okrani zdravje.

Ohranilo bode vso družino v dobrem zdravju, ker se sme dajati otrokom kakor tudi starejšim. Koristi vsakemu želodcu naj bo bolan ali zdrav, ker urejuje delovanje. To je edino pravo zdravilo za želodec.

VPRAŠANJE—Ali ste že kdaj izprevideli, da vas trgovci goljufajo, ker vam dajo ponarejeno grenko vino mesto Trinerjevega; ki je edino pravo grenko vino. Bodite pozorni in odklonite ponarede. Ako rabite zdrav nižjih nasvetov, pišite nam in naš zdravnik vam ga pošlje brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vsakem slučaju želodčnih nadlog in neredov prebavnih organov. Dobite ga v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER,
620-622 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

(Nadaljevanje s 4. strani.)
pomoč po novoustanovljeni deželni
vinarski zadrugi, ki ustanovi v večih
krajih produkcijske vinarske zadruge.

15. julija letos se je vršil v Gradacu
narodno-gospodarski sestanek, ki ga
je sklical g. vodja c. kr. okrajnega
glavarstva v Črnomlju. Na sestanku
so bili vabljeni vsi stanovi in je došlo
nad sto udeležencev, med njimi 5 du-
hovnikov. Sestanku je predsedoval g.
prošt Dovgan iz Metlike, ki je v svo-
jem pozdravnem govoru povdarjal
važnost sestanka in omenjal, da je bil
pred 42 leti v Gradacu sličen železni-
ški sestanek za takrat projektirano
belokranjsko železnico. Toda name-
sto pričakovanih zastopnikov Ogrske
je prišla brzovjavka, da Ogrska želez-
nica gradila ne bo. Želi sedanjemu
projektu železnice več srčice.

Prične se razprava o "Splošnem" in
se stavijo predlogi za: 1. krčenje stel-
nikov (pašnikov), ki so poguba za
belokranjsko gospodarstvo, s pogo-
dovanjem in oranjem; 2. pospeševanje
vinoreje s kletarskimi tečajji; 3. povz-
digo prašičerje, ki je za Belokra-
jino nujno potrebna, 4. perutinar-
stvo, ki bi lahko nosilo lepe dobičke;
5. čebelarstvo in 6. domačo obrt.

Navzoči referent dež. odbora za dež.
kulturo, grof Barbo, povdarja skrb
dež. odbora za Belokrajino; v bližnji
bodočnosti se sklene deželni zakon za
pogodovanje belokranjskega Krasa.
Od 30,000 K, ki so za letošnje leto do-
voljene za izboljšanje travnikov in od
nastave dveh strokovnjakov za pre-
glede potrebnih melioracij, bo imela
korist tudi Belokrajina. Dež. odbor
misli pa tudi na povzdig prašičerje
v Belokrajini, ki je tu zlasti velikega
pomena, in bo ustanovil postaje za
mrjasec in delil podpore za nakup do-
brih svinj.

V teku razprave se predlaga, naj se
vso Belokrajino razdeli v tri glavne
gospodarske panoge: podoljsko me-
liško stran za vinarstvo, poljsko Be-
lokrajino za poljedelstvo in živinorejo,
in gorjane za gozdarstvo. Sklene se,
da naj županstva izvolijo odbor, ki bo
sklical v to svrhu posebno anketo.

Gospod vodja črnomaljskega okraj-
nega glavarstva opozarja na veliko
kalamiteto Belokrajine: na izseljevan-
je. Pri letošnjem naboru je manj-
kalo 76 odstotkov naborno obveznih
mladeničev iz Belokrajine, t. j. več kot
tri četrtine najboljših delavskih moči
in gospodarjev je v Ameriki! Leto za
letom se izda za Belokrajino do 500
potnih listov, tako, da je ta nesrečna
pokrajina tekom zadnjih 10 let prišla
ob 3000 gospodarjev! Tako ne sme
več dalje iti; sicer ne bo več komu po-
magati. Zato se bo sestavil kataster
vseh belokranjskih "Amerikancev".
Predlaga, naj županstva volijo pose-
ben odbor, ki bo stopil v zvezo z "A-
merikanci" ter jih o pravem trenutku
pridobil nazaj domači zemlji. Sprejeto.

K točki: kmetijstvo in poljedelstvo,
se oglašuje več govornikov, ki opozarja-
jo na različne hibe in nedostatke.
Vino, ki je dosedaj glavni pridelek
Belokrajine, se mora popiti doma, ker
ni prometnih sredstev, ki bi dovedla
kucev. Ako kmet proda vino v svoji
kleti po 20 vin. liter, predno pride do
prve železniške postaje, je že tako
drago, da ga noče nihče kupiti. Sprej-
me se predlog, da se za Belokrajino
ustanovi ena splošna in krajne vinarske
zadruge v Semicu, Metliki, Čr-
nomlju in Novem mestu.

Grof Barbo opozarja, da je za sedaj
že zagotovljena zadruga za Semic.

V nadaljni razpravi pride zopet na
vrsto izseljevanje. Treba je misliti na
tudi, da Amerikanec, ki je odšel v Ame-
riko še kot nedorasel deček, ne bo
ostal doma, tudi če se vrne. Saj ni
vaje kmečkemu delu, ne razume
kmečkega gospodarstva in si torej
doma ne zna pomagati — pa hajd, na-
zaj v Ameriko. Zato naj bi se otro-
kom in mladeničem ne dovolilo izseli-
tve, pač pa se storilo vse, da se mladi
vepi veselje do kmetijstva. Deželni
odbor naj bi za Belokrajino usta-
novil posebno kmetijsko šolo, a v te-
čajih, da se mladenič ne odteguje pre-
dolge delu na domačem posestvu.
Nujno potrebna bi bila tudi gospodin-
jska šola za žentvo. Pozdravlja se
misel na ustanovitev domače prašiče-
reje, da se tako končno ustavi zanaša-
nje kuge iz Hrvaške.

Nadaljni govornik opozarja na ve-
liko škodo, ki jo povzročajo med ljud-
stvom preobilni vinoči in pivo. Belokran-
jec sam sebi izpodjeva tla za
uživanje piva. Dolenjska železnica
je pač pospešila dovažanje piva in tu-
jih vin, a domače vino ima do želez-
nice tako dolgo pot, da mu cena do tje
silno poskoči. Ob dosedanjih razmerah
so se zadolžila vsa posestva in je ma-
lo kmetov, ki imajo neobremenjeno
kmetijo. Belokranjska železnica nam
bo z ozirom na vino prinesla velik do-
biček, če bomo pametno ravnali, a
glavni pogoj našemu vinstvu je davek
na pivo.

Nato poroča g. Skalicky. Vzrok se-
danje vinske krize leži v preobilni pro-
dukciji; 1 ha obaovljenega vinograda
da 70 hl vina, ko ga je stari dajal 36
hl. Zato so merodajne oblasti skle-
nile, da odslej ne bodo več podpirale
zasajanje trt, pač pa izvoz vina. Kar
se tiče Belokrajine se bo v viniškem
okraju morda še nekaj malega sadilo,
v metliškem pa se bo zasajanje sku-
šalo zavreti. Za vina enake kakovosti
se bo ustanovilo domače produk-
cijske zadruge, centralna klet pa naj
bi ne bila v Ljubljani, marveč na me-
stu, kamor se bo vino izvažalo. Velika
ovira belokranjskemu vinu je tudi kle-
tarstvo, ki je v Belokrajini na nižnji
stopinji. Opozarja na vzorno klet v

Novem mestu, ki je prva te vrste v
Avstriji, in na tamkajšnje tridnevne
tečaje; udeležencem naj bi se delice
podpore. — Kar se tiče davka na pivo,
je šlo državno obdajenje po vodi, pač
je možno deželno obdajenje. — V
Belokrajini se mora urediti tudi doba
trganja, kajti sedaj se trga tu dobre
tri tedne prezgodaj.

V nadaljni razpravi se opozarja na
važnost potovalnih kletarskih tečajev
in grof Barbo pojasni, kako se ima
preosnovati kmetijska šola na Grmu;
deželni odbor in država že sedaj pod-
pirata kmetijske tečaje. Gospod c. kr.
okrajni glavar omenja med drugim
potrebo potovalnega pouka o režnji
trt, čemur pritrudi tudi g. Skalicky. Pri-
poroča se nadalje zasajanje sadnega
drevja, kjer le mogoče, ker bi se le
tako prišlo v okoli sadnemu hajdu-
stvu. Določijo naj se primerne sadne
vrste. Potem se suče razprava okoli
predenice in nje zatiranja; opozarja se
na vlaško deteljino seme, ki širi pre-
denico in zahteva državno nadzorstvo
za prodajo deteljinega semena. Grof
Barbo opozarja na dotično postavo in
pozivlja županstva, da pazijo na njeno
izvrševanje.

G. Skalicky priporoča pravilno iz-
biri sadnih vrst in intenzivno gojenje.
Na Grmu je sadni strokovnjak, na ka-
terega se je obrniti za nasvet; za svojo
osebo priporoča sadno grmičevje, ki
ni občutljivo, na gmajnah pa naj bi se
sadilo žlahtne lesnike, katerih se sedaj
na tisoče stotov uvaža iz Bosne. Drug
govornik priporoča sajenje kostanja
in nabiranje gob. Lani se je samo iz
šentjanske občine na Dolenjskem pro-
dalo za 24,000 kron gob. G. Skalicky
opozarja na izvažanje grozdja ter o-
beča, da bo jeseni priredil tozadeven
praktičen pouk; skrbeti pa bo tudi za
ugodno železniško tarifo.

Nato se preide k razpravi o živino-
reji; govorniki opozarjajo na važnost
ovac za nekatere občine, katerih reja
naj bi se primerno pospešila in po-
vzdignila; dalje se povdarja glave
ovire dobičkonosne živinoreje; po-
manjkanje vode in prometnih sred-
stev.

G. Legvart obširno govori o živino-
reji, opozarja na dragocenost gnoja in
gnojnice, ki nadomešča draga umetna
gnojila. Zboljšanje hlevov je nujno
potrebno; deželni odbor rad postreže
z deželnim zidarjem. Za zboljšanje
travnikov treba najprej delati poizkuš-
nje, da se dožene primerno vrsto tra-
vnega semena. Ženskam je treba po-
uka o govedo- in prešičerji. Postaje
za mrjasec so potrebne. Perutinar-
stvo in kupčijo z jajci je treba urediti.

Na vrsto pride gozdarstvo, ki je ve-
levažna gospodarska panoga za Belokra-
jino. Predlaga se ustanovitev goz-
darske drevesnice za Belokrajino, da
se tako vsaj potomstvu pomore do
lažjega obstanka.

Nato se oglašuje k besedi zopet gos-
pod voditelj črnomaljskega okrajne-
ga glavarstva in poda sledeče velez-
nimive podatke: V Belokrajini, ki ima
približno tolik obseg kot kamniško
okrajno glavarstvo, je za 10,000 ha
več pašnikov (stelnikov), kot v kam-
niškem glavarstvu; zato pa ima kam-
niški okraj okoli 4000 ha več polja, goz-
da pa za 16,000 ha več kot Belokra-
jina. Kljub temu pa imajo pašniki v
Belokrajini v obče višjo ceno kot tra-
vniki, kar je res narobe svet. Ako po-
mislimo, da je površina njive najmanj
trikrat toliko vredna kot enaka povr-
šina pašnika, lahko sprevidimo, kako
nemarno se tu oskrbuje narodno pre-
moženje; iz vseh 55,000 ha Belokra-
jine ne morem dobiti niti stalne rente!
Predno se prične s kultiviranjem Be-
lokrajine, se mora natančneje dognati
primerno razmerje za različne kulture.
— Kako zaostalo je gospodarstvo Be-
lokrajine, pričajo tudi ti-le podatki: V
enako obsežnem kamniškem okraju je
za 1000 gozdnih posestev več in med

temi je 1300 takih, ki obsežajo 5—50
ha, medtem ko jih v Belokrajini ni niti
400! Kmetij te velikosti je pa v Be-
lokrajini zopet za 1000 več, kot v kam-
niškem okraju, kar dovolj jasno govori
o neracionalnem gospodarstvu. O ve-
likanskem razločku v premožnosti
kamniških in belokranjskih kmetov go-
vori tudi dejstvo, da je v kamniškem
okraju za 3000 govede in ravno toliko
ovac več, kot v Belokrajini, kakor tudi
to, da pride v kamniškem okraju že na
vsake tri hiše po en konj, v Belokra-
jini pa še-le na vsakih 13 hiš. Zalostna
priča splošne kulturne zaostalosti Be-
lokrajine je dalje sledeča statistika: V
njej preseže število porodov samo za
7 odstotkov število smrti; 31 odstot-
kov otrok umre vsled nesnage in ne-
pravilne oskrbe že pred petim letom
svoje dobe. Od 100 porodov jih vidi
babica le 58 in pri sto mrljih potrdi
zdravnik le 16 smrti. Pljučnica in je-
tika sta glavni bolezni v Belokrajini—
obe posledica slabe hrane in nepravil-
nega življenja sploh. Belokranjska
ženska sploh ne zna kuhati. K temu
pride pomanjkanje vode, slaba, ne-
snažna stanovanja, gnojišča krog in
krog hiše itd. Ob vsem tem se ne
smemo čuditi, da se Belokranjec izse-
ljuje, kar se godi v vseh gospodarsko
zapuščenih pokrajinah, da je postal
apatičen in ga morajo drugi buditi iz
mrtvila bede. Kranjski kmet je sploh
konservativen, kar je v gotovem oziru
dobro, ker nepremišljeni eksperimenti
v narodnem gospodarstvu niso umes-
ni; to skupno lastnost pa ima Belokra-
njec s črnim Kranjcem, da hoče
najprej videti uspehe, potem pa po-
sname. Zato naj se v Belokrajini čim-
prej napravijo vzorno kmetije.

K točki o obrti se priporoča usta-
novitev opekarn, apnenic itd.; sedaj se
opeka dovažja iz Karlova. V Črnom-
lju se je ustanovila gospodarska in na-
selbinska zveza. Deželni odbor naj bi
tudi tu pomagal.

Nato prosi gospod vodja c. kr.
okrajnega glavarstva v Črnomlju, da
se govorniki k točki o vodah in cestah
odreko besedi, ker drugače ne bo mož-
no končati najvažnejše točke o belo-
kranjski železnici. Zagotavlja, da se
deželni odbor najintenzivneje bavi z
vodovodnim in cestnim vprašanjem
Belokrajine in se bodo dela v najkra-
šem času započela.

Nato preide k železnici; v kratkih
potezih nariše zadevo in potem na
zemljevidu pokaže, kako bi se dala
izpeljati železnica, da bi večino zado-
voljila in manjšini ne škodila. Želez-
nica naj bi si v Rožni dolini, t. j. sredi
gorjanskega pogorja, poiskala najniž-
jo točko (340 m nad morjem), od ko-
der bi prišla po 2 km dolgem predoru
ravno nad Semicem, 60 m nad cerkvi-
jo, t. j. 316 m nad morjem, v Belokra-
jino. Z nad Semicom naj se zavije na-
mesto na levo v hrib, na desno v do-
lino, kjer pride z desetimi kilometri že
v Črnomelj in z nadaljnimi 16 km v
Metliko. Tako bi bila železniška pro-
ga le 1½ km daljša od prve, osojniške
alternative, imela pa bi veliko ugo-
dnejši razvoj kot slednja, ker bi šla naj-
manj 12 km popolnoma po ravnem in
bi rabila gorske lokomotive k večjem
in Novega Mesta do Lazov. Zato bi
pa odpadla lokalna železnica, kot ne-
potrebna in bi se s tem prihranilo čez
tri milijone kron.

Razvije se živahna debata; g. dekan
Erzar pravi, da se mu zdi taka rešitev
srečna in da bi bila železnica morda
že stekla, ko bi se bilo s prvega počet-
ka progo tako določilo. Dasi je doslej
vedno zavzemal stališče za osojniško
progo, z veseljem pozdravlja predsto-
ječi načrt iz sledečih razlogov: 1. se
dotika črta vseh obljudenejših krajev
zgornje Belokrajine, 2. je ustrezno z
njo zlasti gospodarskim koristim in
3. je dana z njo podlaga za sporazum
vseh prizadetih občin, ako so le količ-
kaj dobre volje, in tako možnost, da

se železnica le že vendar enkrat prične
graditi.

Črešnjevski župan se z vso silo pro-
tivi predlagani progi, ki bi pustila na
strani Črešnjevec in Kravčevji vrh. So-
mišljeniki mu pritrjujejo, nakar nastane
hude kontroverze.

C. kr. okrajni vodja še enkrat na-
tačno pojasni vso zadevo, povdarja,
koliko truda je stalo, da se je še-le
študij najnižje proge zagotovil in opo-
minja k slogi, brez katere bodo šle vse
gospodarske pridobitve, ki so Belo-
krajini namenjene, po vodi, in morda
celo železnica. Ko so se duhovi ne-
koliko umirili, je dal predsednik pre-
dlagani načrt na glasovanje; zanj je
glasovalo 80 zborovalcev, 1 glas je bil
proti, 20 zborovalcev je odšlo ali pa
se odreklo glasovanju. Nato je bil
shod zaključen.

\$100.00 NAGRADE
uredništvu "Cl. Amerike".

V svojem listu z dne 31. m. m. ste
me spet počastili, da ste mi posvetili
in odmerili celo par kolon. Hvala za
brezplačno reklamo!

Med drugim ste stavili sledeče vpra-
šanje:

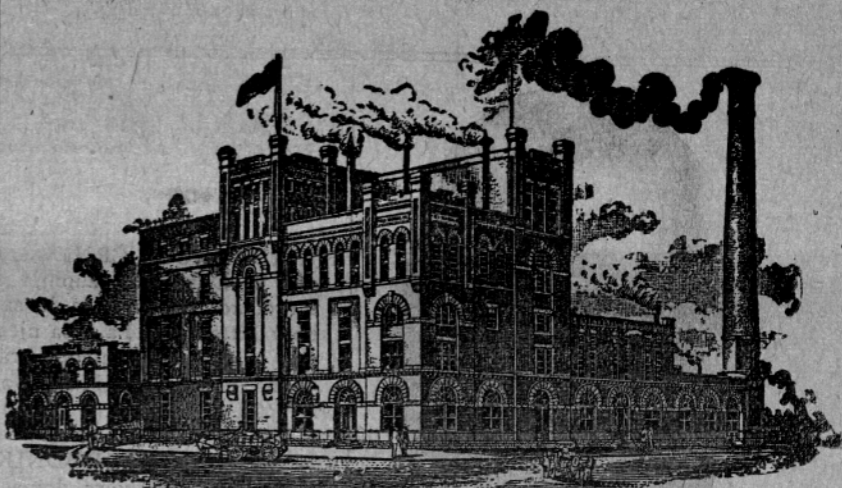
"Ali ni resnica, g. Klepec, da ste
Vi prevzeli predsedniški posel, ko je
g. Nemanic odšel v Evropo, ter da
ste Vi pisali pisma iz predsedniškega
urada in podpisavali predsednikovo
ime?"

Resnici na ljubo odgovarjam ter
javno izjavljam, da to ni res. Ako mi
to dokažete v desetih dneh, to je, da
eno omenjenih pisem naslikate in je
kot original priobčite v Vašem listu s
prisego, da je isto moja pisava, Vam
plačam \$100.00 (beri: sto dolarjev)
nagrade.

Ako pa tega ne storite v teku ome-
njenege časa, se ste s tem pokazali
med svet, kot javni lažniki, obrekovalci
in tatovi poštenega imena, ki se v
podobnih slučajih poslužujejo naj
podležijih sredstev, da dosežejo svoj
namen. Toliko v odgovor.

Ne želim prepričati, za to ne odgo-
varjam na ostale dopise v "C. A."
Joliet, Ill., dne 9. sept. 1909.

Josip Klepec.

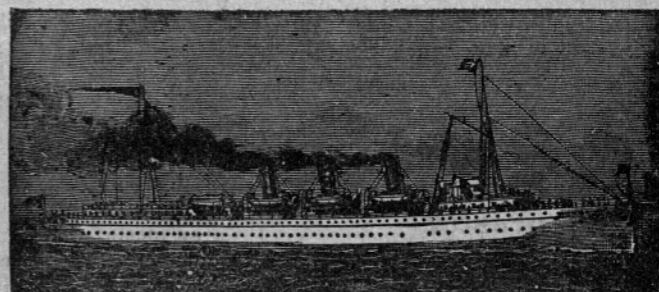

Fred Lehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

FINO PIVO V STEKLENICAH.

Bottling Dept. Cor. Scott and Clay Streets.

Both Phones 24

J. J. KUKAR,

Cor. Lake & Utica Sts. Phone 182.

WAUKEGAN, ILL.

ZASTOPNIK

vseh parobrodskih družb.

Posiljam denar v staro domovino po najnižjem
dnevem kurzu. Priporočam se rojakom.

Zastopnik za Besley Br'g. Co. Razvažam pivo na dom. Postrežba
točna.

Največja in najstarejša hranilnica na Kranjskem.

Kranjska hranilnica v Ljubljani.

KNAFLOVE ULICE ŠT 9.

USTANOVLJENA LETA 1820.

sprejema vloge in jih obrestuje po 4 odstotke ter plačuje rentni davek sama.

Hranilnih vlog je bilo koncem leta 1908. nad 52 milijonov kron.

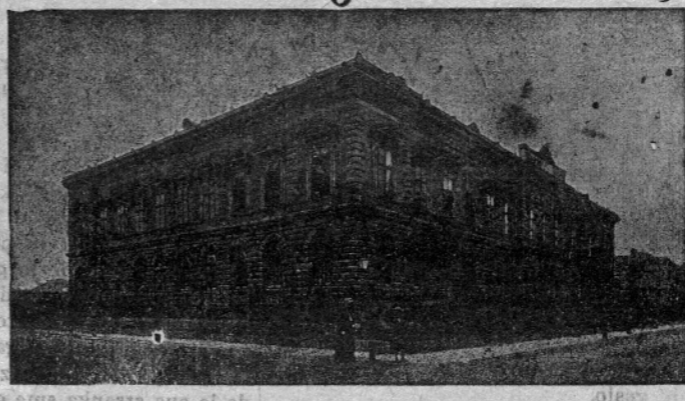
Rezervni skladi znašajo 9,470,043 kron.

Vsega upravnega premoženja je bilo glasom računskega sklepa

78,000,000 kron, in sicer znašajo med drugimi zakladi:

Zemljknižno zavarovane	
terjatve	K 36,207,340
Posojila občinam in kor-	
poracijam	2,392,039
Menice	568,000
Vrednostni papirji	23,660,702
Vrednost hiš v Ljubljani,	
Trstu in na Dunaju ter	
graščin	3,037,221

Čisti upravni dobiček—razen vsot, ki
se pridenejo rezervnim zakladom—je
namenjen dobredelnim in občerkorist-
nim zavodom, društvom in podjetjem
na Kranjskem. Kranjska hranilnica
darovala je za take namene do sedaj
blizo sedem milijonov kron.

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Ustanovljen 1897. PROSTOVOLJNA ZAHVALA.

Dr. E. C. COLLINS
svetovno znani medicinski
Profesor ustanovitelj
slavnega "Collins N. Y.
Medical Institute" in pi-
satelj prekoristno zdrav-
njelovne knjige "Človek,
njegovo življenje in
zdravje".

NE VARAJTE SAMI SEBE!

Mož ali žena, kateri sam sebe vara, je sam svoj največji sovražnik. Bog Vam da ZDRAVJE, največji dar, katerega Vam njegova vsemočnost zamore dati, zato pa tudi zahteva od Vas, da čuvate TA NEPREČENLJIVI DAR. — Velika drevesa rastejo iz malih zrn, — velike reke nastanejo iz malih potokov—a težke in opasne bolezni nastanejo iz malih nepravilnosti in simptomov, AKO SE PRAVOČASNO NE ODSTRANIMO.

Oni kateri pravi: "Jaz bi bil enak do jutri mesto, da bi se takoj obrnil na DOBREGA ZDRAVNIKA, ako se ne čuti dobro, je eden istih, kat ri VARA SEBE IN SVOJO DRUŽINO. — Ako toraj bolnjete na kateri iz med označenih ali sličnih bolezni, kakor: boleznij pljuč, prs, želodca, črev, jeter, mehurja nato bolezni v grlu, nosu, glavi, ušesih, očeh, katar, kašlj, težkodihanje, bijvanje krvi, mrzlica in vročina, nepravilna prebava, zlata žila (hemoroide), rennizam, trganje po životu, nečista in pokvarjena kri, vodenica, gluhost, padavica, nervoznost in vse živčne bolezni, ki so posledice spolnega občevanja, kakor tudi posledice amoralnih dejanj, mazuli, kraste in ostale kožne bolezni, izpadanje las, vse ženske bolezni, kakor tudi nepravilno, nerodno, nečisto, nepredolost, ali jeatika, — in vse ostale notranje ali zunanje bolezni moža in žene, — NE VARAJTE SAMI SEBE Z ODLAŠANJEM, TEMVEČ obrnite se osebno ali pišite v slovenskem jeziku na naše svetovno znane PROFESORJE, kateri bodo Vašo bolezen natanko pregledali ter Vam zapisali in priredili ravno ista, dobra zdravlila, katera so že TISOČE BOLNIKOV OZDRAVILA KATERE SO ŽE DRUGI ZDRAVNIKI PROGLASILI ZA NEOZDRAVLJIVE. — NIKARI SAMEGA SEBE VARATI SE NADALJE. — Nikar ne pustite, da se KALI IN MALI SIMPTOMI Vaše bolezni razvijajo v TEŽKO NEVARNO BOLEZEN. Ali če je Vaša bolezen zastarana ter Vas drugi zdravniki niso mogli ozdraviti, nikar ne obupajte, kajti naši SVETOVNO ZNANI ZDRAVNIKI, KATERI IMAJO OBILO IZKUŠNJO v zdravljenju Vas zagotavljajo sigurne pomoči.

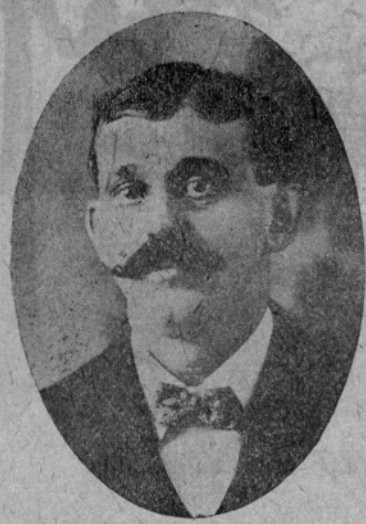
Pisma naslavljajte na:
THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 West 34th Street, New York City.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, zdravniška ravnateljca.

Dragi doktor: Zelela bi, da bi vsi naši rojaki zvedeli za Vašo nepre-
ocenljivo zdravlilo. E edin
Vi ste mi vrnilli moje
zdravje, nad katerim sem
že popolnoma obrupala.
Lucija Tori Box 126 New
Lands, Pa.

Uradne ure—Vsaki dan od 10-5 pop. Ob nedel, in
prazn. od 10 do 1. V torek in petek od 7-8 zvečer.

JAS. STRAKA, lastnik
JOLIET STEAM DYE HOUSE
620 Cass St., Joliet, Ill.

Izkušeni čistilci oblek za može in ženske.

To je najboljši prostor, in edini te vrste v Jolietu, za čiščenje oblek. Gosp. Straka je član "National Cleaners & Dyers Association" v Ameriki, ter vposluje najboljšje delavce.

Pojdite ali pišite po pravo zdravilo v pravi prostor in to je

The A. W. Flexer Drug Co.
LEKARNARJI.
Cor. Bluff and Exchange Streets.
JOLIET, ILL.

Mi izpolnimo naročila vseh zdravnikov na pravi način.

Emil Bachman

580 South Centre Avenue.
Chicago, Ill.

Slovanski tvorničar društvenih odznakov (badges), regalij, kap bander in zastav. Velika zaloga vseh potrebščin za društva.

Obrnite se name kadar potrebujete kaj za društvo. Pišite slovensko. Katalog na zahtevanje zastoj.

FRED C. GRASSLE
pekarija slašič
Kolači za svatbe (wedding cake) naša posebnost. Telefon.
300 N. Bluff St., Joliet, Ills.

Ant. Kirinčič

Cor. Columbia
in Chicago Sts

JOLIET, ILL.
Gostilničar

Točim izvrstno pivo, katero izde luje slavnoznana Joliet Citizens Brewery. Rojakom se toplo priporočam

Pridite k meni na obisk ko se mudite v Lockportu. Sveže pivo in druge pijače so vedno na razpolago.

Anton Dowiak,
9th Street. Lockport, Ill.

MALI GLASI.

KJE JE NIKOLA ČRNKOVIČ, doma iz Dolenjcev, župnija Završe, Hrvatsko. Nahajal se je svoječasno v Pittsburgu, Pa. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov bratranec, John Tkalcic, Ely, Minn. Box 109.

NAPRODAJ HIŠA S 7 SOBAMI.
414 Ward Ave., Joliet, Ill. 4t
KJE STA MOJA SORODNIKA GG. Nick in Mike Pezdirc, doma iz Krasincea pri Črnomlju, št. 28. Svoječasno sta bivala v Jolietu. Za njun naslov bi rada zvedela: Ana Kralj, omožena Grebenc, Box 904, Ely, Minn. 2t.

V NAJEM LEPA HIŠA NA HRIBU S 6 sobami. Cena \$8,00 na mesec. Vprašaj pri "Amer. Slovenca", ufn

HRV. TSKO DRUŠTVO ZRINSKI (ankopan št. 18, H. Z. v Ill., v Joliet, Ill. Odbor za leto 1908: Predsednik: Fil. Hibler, 1014 N. Chicago St.; podpredsednik: Pavel Pavletič, 1003 N. Scott St.; Računovodja: Ant. Kirinčič, 1212 N. Chicago St.; tajnik: Mih. Podobnik, 920 N. Chicago St.; blagajnik: J. Tušek, 205 Ruby St.; bolniška čelnika: za vzhodno stran mesta: om. Stefančič, 1014 N. Chicago St.; za zapadno stran mesta: Ant. Ma. ič, 1316 N. Hickory St. Seja p. nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

NAPRODAJ DVE HIŠI NA HRIBU. Jako poceni, ker se je lastnik preselil in jih želi prodati. Kdor želi kupiti eno teh hiš, naj vpraša pri Amer. Slovenca, ufn.

LEPA PRILožNOST SE NUDI slovenskim deklicam od 14—17—in 18 leta, katere hočejo delati. Izdelovanje papirnatih škatlic je igrača in čim več jih katera naredi, tem več zasluži. Ana Golob, stara 15 let zasluži vsaki mesec od \$16 do \$20,00. Stariši, kateri imate veliko deklic, pridite v So. Chicago in oglasite se pri župniku slovensko-hrvatske cerkve in on vas bo odposlal v našo tovarno. William C. Ritchie & Co., Paper Box Factory. 4t

Zadovoljivo zdravilo.

Med mnogostevilnimi zdravili, ki so se rabila za odpravo zapeke, ni bilo nobenega, ki bi imelo tako popolnoma zadovoljivo svojstvo, kakor Severove Jetrne kroglice. Te so čista rastlinska sestavina za žolčnico, napenjenje, otrpla jetra, glavobol, omotico, težko prebavo, oteklost in druge neradosti jetrne. Cena 25 centov za škatlico; pri vseh lekarnikih. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. 2

Na javni dražbi

se prodajo dve hiši in loti na 1224 Cora st. in loti na 1224 Cora st. in na 506 Hutchinson St., Joliet, Ill. v nedeljo dne 26. sept. 1909 pop. ob 3. uri.—Prodaj, ker se sem preselil. Najlepša prilika, da dobiš hišo po svoji lastni ceni. Proda se onemu, ki bo največ obljubil. Ne pozabite ure in dneval Pet. Jurjevich.

Chl. Phone 521 N. W. Phone 669

MAURICE F. LENNON

Advokat—Pravnik
SODRUG E. MEERS
Soba 318—321 Barber Bldg. JOLIET, ILL.

Ko imate kaj s sodnijo opraviti, oglasite se pri meni. Pravica — je moje geslo.

Ana Vogrin

izkušena babica

205 Ruby St., N. W. 1727, Joliet, Ill

John Stefanic

na voglu Scott in Ohio cest, Joliet, Ill

Slovenska gostilna

Kjer se toči vedno sveže pivo, izvrstna vina in žganja ter prodajo prijetno dišeče smodke.

Northwestern Phone 348. JOLIET.

Centenim rojakom na znanje!

V. J. Kubelka izdal je novo, za Slovence v Ameriki prepotrebno Slovensko Angl. slovnico, Slovensko Angl. tolmač in Angl. Slov. slovar v tako popolni meri, kakoršne do sedaj Slovenci še nismo imeli.

Knjiga v platno vezana stanesamo \$1,00.

Svota se lahko pošlje v poštinih znamkah na

V. J. KUBELKA & CO.
538 W. 145 St. New York, N. Y.

Tom. Stefancich

N. W. Phone 577.

1014 N. Chicago Street Joliet, Ill

Go stilničar

Kadar se želite okrepčati, dojdite k meni, da vam postrežem s finimi pijačami.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Franciška Sal. št. 29 K. S. K. Jednote v Jolietu, Ill., ki se je vršila dne 28. m. m. je res bilo dosti članov navzočih; smelo trdim, da je bilo nekako polovica članov prisotnih.

Na programu te seje je bilo razmotrivanje glede posebne konvencije. Seja se je začela in predsednik je naznanil vzrok te seje. Prečitali so se oni cirkularji, katere je društvo dobilo kot pozivnico, da naj glasuje za posebno konvencijo. Jaz se sem vstal, prosil za besedo našega predsednika, ki mi je dovolil govoriti. Začel sem svoj govor. Sicer se nisem bogve koliko za nobeno stran mogel pogajati, ker mi delo vzame dosti časa, za to sem le nekoliko mislil na srce polagati sobratom, ter sem jih začel malo miriti, da bi na ta način se lahko prišlo do pravega sporazuma, ker prepri in vpitje nikjer ne koristi, za to sem hotel z lepimi besedami stvar malo razložiti ter na srce polagati članom, da se naj dobro prej prepričajjo predno stvar obsojajo.

Ker sem mirno in lepo nepristransko govoril, in se nisem spodtikaval ne v eno ne drugo stranko, za to je menda naš brat delegat mislil, da sem jaz že v zvezi z Jednotinimi odborniki. Zarjovel je kot lev, ter rekel, da jaz nimam pravice govoriti. Nisem se hotel vsesti na poziv brata delegata, ki je vedno vpil, da moram biti tiho, za to sem nalašč zasukal govor nekoliko na njegovo stran in sledilo je mojemu govoru veliko odobravanje od nekaterih uradnikov, a naš brat delegat je bil jako vesel, ker je mislil, da me je s svojim rjovenjem res oplasil. Ko sem končal svoj govor me je prosil odpuščanja, ter rekel, da ni mislil, da bi jaz bil na njegovo stran.

Začel je potem govoriti naš gosp. delegat, ki je tako rjovel kot zver. Po glavi mu je najbolj razbijal "charter" naše Jednote, a lani menda, ko je šel na konvencijo ni vedel, da ga Jednota sploh ima. On le to ve, kar mu drugi povejo, potem pa začne razbijati okoli sebe. Vpil je, da se to more urediti potom posebne konvencije. Končujoč svoj krik, je predlagal, da se podpiše oni cirkular in pošlje na društvo sv. Štefana v Chicago.

Prosil je za besedo še en drugi brat, ki je povdarjal, da se naj bi naše društvo dobro prepričalo predno se poda v to stvar, ter je rekel, da bi naše društvo ne smelo iskati nikjer drugje navsveta. Po njegovem mnenju ima naše društvo dovolj sposobnih mozi, ki umejo urejevati sami svoje stvari. Ko je ta sobrat povedal svoje mnenje ga je brat delegat vstavil s svojim vpitjem, da je govornik moral ustaviti govor.

Ko se je krik spet polegel je en drugi brat prosil besede, a mu je brat delegat tako povedal, da se je možu zdelo več kot zadosti, za to je moral mirovati. Se več drugih bratov je želelo govoriti, da bi povedali svoje mnenje, a ker je bil skoro ves odbor na stran nasprotnikov gl. odbora, za to ni nobeden drugi član imel besede na tej seji kot oni, ki tribojjo v en rog.

Sledilo je temu hrupu glasovanje, in res je bila večina na strani društvenega odbora.

V nedeljo smo imeli mesečno sejo. Prečital se je zapisnik posebne seje. Prosil sem za besedo, ter sem se izjavil, da zapisnik te posebne seje ni veljaven, ker se je le govorilo za posebno konvencijo, a drugi pa, ki so bili zoper posebno konvencijo, niso dobili besede. Razlagal in povdarjal sem, da je sramota to za naše društvo, da le ena stranka sme govoriti na seji. Eden vpilje kolikor hoče, a drugi pa še svojega mnenja ne sme povedati. Povdarjal sem tudi, da ni lepo, da se tako obnašamo na naših sejah, ker to res ni bratsko ravnanje. Pretrgal mi je besedo eden izmed uradnikov, ter rekel, da še na Dunaju se pobijajo v državnem zboru, pa da se ne bi smelo malo kričati pri naši seji. Res je, da se tepejo na Dunaju poslanci. Jaz pa tu tega našega g. uradnika javno vprašam — kaj so poslanci takrat dobrega storili za naš zatirani narod ko so se tepli v državnem zboru?

Dragi sobratje in sosesre naše slavne K. S. K. Jednote! Znano nam je iz zgodovine, da ni nobena vojska ali boj narodu nič koristil. Posebno je pa žalostno, da se kaj podobnega godi v tem modernem času dvajsetega stoletja. Tudi ta razpor ne bo nam nepristranskim članom naše slavne Jednote nič koristil, za to naj bi se vse tako pisarjenje in kričanje odstranilo. Posebno naj na to pazijo uradniki, ker oni morajo članom dobre vzglade dajati. Ako pa kdo kaj zakrivi, se ga naj postavno kaznuje.

Svetoval bi, da se ta stvar ustavi. Gl. odbor naše Jednote mora to storiti. Odbor Jednote naj izda poziv na člane, da mirujejo, ako ne jih se v smislu pravil kaznuje. Nobena organizacija ne pusti kaj takega med svojimi člani. Ako se pa v sodnji dokáže, da je odbor napačno ravnal, naj se stvar tam poravnava. Odborniki imajo dovolj velika poročstva, da se lahko kaznujejo, ako nepravilno delajo.

Konečno povdarjam, da si naj člani in članice ne mislijo, da je vse resnica kar se govori zoper gl. odbor Jednote. Ako bi bilo to vse res, bi ti gl. odborniki bili že zdavnaj vsi za stena-mi.

V upanju, da se spet kmalu vrne mir v našo Jednoto in bomo spet lepo in složno delovali v napredek iste, sem Vam vedno udani sobrat

Ant. Zelnikar, bivši preds.

dr. sv. Franciška Sal. št. 29 K. S. K. J.

Mi hočemo tvoj denar ti hočes naš les.

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, late, cederne stebre, deske in šingline vsake vrste.

Nas prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.

Predno kupiš LUMBER, oglašaj pri nas in ogled si našo zalogo! Mi bomo zadovoljili in ti prihranili denar!

W. J. LYONS,

Naš Office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES IN CLINTON STS

The Joliet National Bank

Na voglu Chicago in Clinton ulic RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE SVETA.

KAPITAL \$100,000.00

T. A. MASON, predsednik.
G. M. CAMPBELL, podpredsednik
ROBT. T. KELLY, blagajnik.

Stassen & Stephen

Soba 301 in 202 Barber Bldg.
JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

TELEFON 7612.

1024 N. Broadway.....JOLIET, ILL'

Ustanovljena 1871.

The Will County National Bank

Of Joliet, Illinois.

Kapital in preostanek \$300,000.00.

Prejema raznovrstne denarne uloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

J. A. HENRY, predsednik.

C. H. TALCOTT, podpredsednik.
HENRY WEBER, blagajnik.

MATH. H. NEMANICH,
1005 N. Chicago Street, Joliet, Ill.
dobroznani

SLOVENSKI POGREBNIK

V slučaju ženskega spola oskrbuje tudi moja žena v pomoč.

Chic. Telefon št. 741. N. W. Tel. 263

LEP DOBITEK.

VARNEJŠE KOT BANKA.

The Grand Arizona Copper Co.

vam nudi priliko, da naredite lep dobiček, ako kupite delnice na lahke obroke, po 50 centov.

NE OPUSTITE TE PRILIKE!

Za nadaljna pojasnila, podobne in slike, ter zapriseženo izjavo o zemljišču, rudniku in poslovanju istega, se oglasite, ali pa pišite na:

O. E. PETERSON & CO.,

fiscal agents, 213-14 First National Bank Building, DULUTH, MINNESOTA.

Kupujemo in prodajamo razne rudniške delnice in dokumente. Pišite nam!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

STRITARJEVE ULICE 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostih papirjev po dnevnem kurzu.

Delniška glavnica K 3,000,000. Rezervni sklad K 300,000.

PODRUŽNICE, SPLJET IN TRST.

STRITARJEVE ULICE 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostih papirjev po dnevnem kurzu.

Delniška glavnica K 3,000,000. Rezervni sklad K 300,000.

PODRUŽNICE, SPLJET IN TRST.

STRITARJEVE ULICE 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostih papirjev po dnevnem kurzu.

Delniška glavnica K 3,000,000. Rezervni sklad K 300,000.

PODRUŽNICE, SPLJET IN TRST.

STRITARJEVE ULICE 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostih papirjev po dnevnem kurzu.

Delniška glavnica K 3,000,000. Rezervni sklad K 300,000.

PODRUŽNICE, SPLJET IN TRST.